Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5175 8/21 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1903 ՇԱԲԱԹ 23 ԶԻԼ-ԳԱԱՏԷ 1320 Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5175

درعلیه‌ده غلطه‌ده « آره‌ولك » غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆրն.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ՕՐՈՒԱՆ ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Սնանկութիւնները օրուան խնդիրն են այսօրերս։ Ո՛չ թէ միայն հոս ու հոն, առեւտուրի վաճառատուններ «ոչ կարեմք»ը կը նետեն իրենց պահանջատէրներուն հասցէին, այլ նաեւ ձեռքի տակէ կը ծանուցուին հաւանական սնանկութիւններ, աւելի կամ նուազ մեծ համեմատութիւններով։ Հատ մը մանաւանդ, — սա 100,000 ոսկիի հաւանական ենթադրուած սնանկութիւնը, — օրերով զբաղում տուեց տեղական մամուլին, նոյն ատեն ալ բաւական մեծ յուզում առաջ բերելով առեւտրական շրջանակներու մէջ։ Այդ տարաձայնութեան ծագած օրերուն, մինչեւ անգամ ասոր անոր բերանը կը պտտէր անունը շա՛տ ընդարձակ ու լաւ համբաւի տէր վաճառատան մը՝ որ բազմաթիւ մասնաճիւղեր ունի գաւառներու մէջ։ Բարեբաղդաբար տարաձայնութիւնը տարաձայնութիւն մնաց, առանց երբեք հաստատութիւն գտնելու։

Ինչ որ ալ ըլլայ սակայն, իրողութիւնը սա է որ այս տարւոյն սկիզբը քիչ մը շատ թուով սնանկութիւններ ունեցանք։ Այն տեսակ վաճառատուններ՝ որոնք խելացի, պատուաւոր մարդոց ձեռքը եւ հաստատ հիմերու վրայ դնուելնուն համար կատարեալ վստահութիւն մը գոյացուցած էին իրենց մասին, առտուան մէկը սնանկ հռչակուեցան, հետերնին գործ ունեցողները յուսահատութեան եւ գործ չունեցողներն ալ ապշութեան մատնելով։

Չեմ ուզեր այդ վաճառատուններէն մէկուն կամ միւսին նկատմամբ մասնաւորուիլ։ Ի՞նչ հարկ ասոր։ Սա միայն ըսեմ թէ այդ սնանկութիւններուն մէջ Հայերուն բաժինը պզտիկ բան մը չէր, ինչ որ անշուշտ ո՛չ մէկ մխիթարական հանգամանք կրնայ ունենալ մեզ ամենուս համար։

⁂

Մասնաւորաբար մեզի համար, այս ոչ-անկեղծ սնանկութիւնները բնական է որ աղուոր արդիւնք մը չեն կրնար ունենալ, ու նոյն իսկ կը վնասեն մեր վաճառականութեան զարգացման։ Մերինները անուրանալի է որ շատ կարեւոր դիրք մը կը գրաւեն Թուրքիոյ վաճառականութեան մէջ, բայց պէտք չէ մոռնալ որ իրենցմէ մեծագոյն մասը ջոջ դրամագլուխով մը չէ՛ որ գործի սկսած է եւ կամ գործերը առաջ կը տանի։ Բաց ի մէկ քանիէն՝ որոնք առանց բացուած լայն վարկերու պիտի կրնային իրենց դրամագլուխով գործին մէջէն ելլել, մնացեալները ամբողջովին շա՛տ համեստ դրամագլուխով մը միայն գործի կը սկսին, եւ իրենց շնորհուած վարկին շնորհիւ առաջ կը տանին զայն։ Նոյն իսկ կարելի է ըսել թէ մեր երկրորդական դիրք ունեցող վաճառականներուն ամբողջութիւնը այս կացութեան մէջ կը գտնուի այսօր։

Հայերը այս մասին ամենէն աւելի նպաստաւորուած են, որովհետեւ ուղղամտութեան ու պարտաճանաչութեան համբաւ մը՝ զոր նախորդ սերունդներու պատկանող վաճառատան տէրեր շահած են այնչափ իրաւամբ, առիթ եղած է որ եւրոպացի գործարանատէրեր լայն վարկ մը բանան իրենց։ Ամէնքն ալ օգտուած են այդ համբաւէն, որուն անխաթար մնալովը դարձեալ իրենք եւ իրենց յաջորդներն են որ պիտի օգտուէին անշուշտ։

Այսօր սակայն, իրարու յաջորդող այս սնանկութեանց պատճառաւ, ուղղակի այդ երբեմնի ուղղամտութեան, պարտաճանաչութեան համբաւն է որ իր կարգին սնանկանալ կը սպառնայ։ Գործի մարդիկ եւ յանձնակատարներ, միշտ կը գանգատին թէ Եւրոպայի գործարանատէրերը առջի վստահութիւնը ցոյց չեն տար, ինչ որ բաւականէն աւելի լուրջ արգելք մըն է վաճառականութեան յառաջացման։

Ձեռքէ թողուլ այդ վստահութիւնն է զոր պէտք է վերստանալ, եւ ո՛չ թէ օր օրի պատճառներ տալ, որպէս զի քիչ մը աւելի հեռանայ, չըսեմ բոլորովին անհետանայ։ Այս վերջին սնանկութիւնները բնական է իրենց որոշ ազդեցութիւնը պիտի ունենան առեւտրական գործառնութեանց վրայ, եւ շա՛տ աւելի բնական է որ քիչ մը աւելի պիտի պակսեցնեն եւրոպացի գործարանատէրերու վստահութիւնը։ Մարդիկը քանի մը անգամ խաբուելէ վերջ, անշուշտ չպիտի ուզեն անգամ մըն ալ ծուղակը իյնալ, եւ պիտի ստիպուին ձեռք առնել ա՛յն տեսակ զգուշութիւններ՝ որոնց երեսէն միշտ մերիններն է որ պիտի վնասեն։

⁂

Ձախորդութեան պատճառաւ սնանկացողներուն ոչ ոք բան կրնայ ըսել. շատ շատ մեղադրանք մը՝ իրենց անհեռատեսութեան, իրենց անփութութեան համար։ Բայց անոնք որ ո՛չ-անկեղծ կերպով սնանկութիւն կը հրատարակեն, որոնց սնանկութիւնը խարդախութենէ չի տարբերիր բնաւ, ո՛չ մէկ կերպով կրնան արդարանալ։ Որովհետեւ մինակ իրենց համբաւին, իրենց պատւոյն չեն վնասեր, այլ ուրիշ այնչափ փոքրաքանակ վաճառականներու՝ որոնք կրնան հաշիւ բացած ըլլալ իրենց հետ։

Գաւառներէն մանաւանդ, այնչափ համեստ վաճառականներ կան՝ որոնք կապուած են այստեղիններուն հետ, եւ որոնք բնականաբար իրենց կարգին կը վնասեն սնանկութեան մը առթիւ։ Եւ մինչդեռ հոս սնանկացողը կը հարստանայ, անդին, խեղճերը ունեցածնին վրայ կու տան, եւ շատ հեղ մինչեւ իսկ կը կործանին անդառնալի կերպով։

Ասոնք պատուաբեր բաներ չեն, եւ մինչդեռ ամէն մարդ կը բաղձայ միշտ աւելի բարձր մակարդակի մը վրայ տեսնել մեր վաճառականութիւնը, ասոնք, այդ ո՛չ-անկեղծ սնանկութիւնները, այդ խարդախութիւնները անկման ճամբու մը մէջ կ'առաջնորդեն զայն։

Կ'արժէ որ այս տեսակէտը աչքէ չհեռացուի բնաւ։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԻԶՄԻՐԵԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի)

Նոր մարմիններ. — Ուսումնական խորհուրդն ու վարժարանները. — Առջի օրուան երեկոյթը։

ԻԶՄԻՐ, 5 Փետրուար

Նոր Քաղաքական Ժողով, Նոր Տնտեսական Խորհուրդ, Նոր եկեղեցպանութիւն, ինչպէս եւ նոր Հոգաբարձութիւն Հիւանդանոցի, որոնք ձեռք ձեռքի տուած կ'աշխատին։ Թողլով եկեղեցպանութիւնը եւ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը, որպէս զի իրենց գործին նային, խօսինք Տնտեսական Խորհուրդին վրայ։

Սա ամէն ջանք, ամէն զոհողութիւն ընելու պատրաստ՝ կը խորհի թէ ի՛նչ ընթացքի հետեւելու է, որպէս զի եկեղեցին խանդարեալ ելքն ու մուտքը իրարու հետ կարենայ հաշտեցնել։ Իրաւ է թէ դուրսէն խօսիլը դիւրին է, բայց մենք սկիզբէն ի վեր ջերմ քննադատ մը եղած ենք, մասնաւորապէս քանի մը բոլորովին անիմաստ ծախքերու համար, որոնք ցարդ կը շարունակուին։ Անտարակոյս Տնտեսական Խորհուրդը հարկ եղածը պիտի ընէ միանգամ ընդ միշտ ջնջելու համար այդ շռայլ ծախքերը, ծախքեր որոնք պարզապէս այսինչին կամ այնինչին խաթրը համար կ'ըլլան, առանց ամենափոքր արդիւնք մը արտադրելու։

Չեմ գիտեր թէ անպատճառ տարին՝ 600 ոսկի ծախքի մը ենթակայ ըլլալու ի՛նչ պէտք ունի Առաջնորդարանը. եւ անդին դպրոցներուն պիւտճէն 700 ոսկի է։ Մենք կը կարծենք թէ շատ լաւ գործ մը ու ծափահարելի տնօրինութիւն մը գործած պիտի ըլլայ Տնտեսականը, եթէ այդ 600 ոսկիին երկու հարիւրը զեղչելով դպրոցներուն պիւտճէին վրայ աւելցնէ։ Ասիկա անհրաժեշտ պէտք մըն է։

Ինչպէս ըսինք, վարչական ամէն շրջանակի մէջ, եռանդ մը, օգեւորութիւն մը կը տեսնուի. միայն Ուսումնական Խորհուրդն է որ ցարդ յիշատակելի գործունէութիւն մը ցոյց չէ կրցած տալ. ասով ըսել չեմ ուզեր թէ դպրոցի օգտին անտարբեր է. ընդհակառակը կ'ուզէ կարելի եղածին չափ օգտակար ծառայութիւններ մատուցանել, բայց հակառակ իր այդ փափաքին, ցարդ նշանակելի գործ մը չէ տեսած։ Տրուած երեկոյթներուն կամ բացուած ժողովրդային հանգանակութեան նպատակը, որչափ որ կրցանք ստուգել, ներկայ տարուան պիւտճէին բացը գոցել է. տեղն է ըսել թէ այդ կրկին զոհողութեանց փոխարէն ի՞նչ արդիւնք քաղեցինք, հաւատացէք ոչինչ, որովհետեւ ինչպէս կ'ըսէ Թրքական առածը, «գէչ գործիքով կատարելութիւն չ'ըլլար։»

Մեր դպրոցներուն մէջ կը ճանչնամ հինգ-վեց ուսուցիչներ, որոնք երկար տարիներ պաշտօն վարած են ու դեռ կը վարեն եւ որոց տարին 360 ոսկիի չափ թոշակ կը վճարուի, այսինքն ամբողջ պիւտճէին կէսը անոնց համար կը վատնուի եւ ցարդ 360 փարայի իրական արդիւնք մը ոչ ցոյց տուած են, ոչ տալիք ունին եւ ոչ ալ կրնան տալ։ Ահա այդ մարդոց վստահած ենք մեր վարժարանները։

Կրթական ոճիր մը չէ՞ միթէ ասիկա, ինչո՞ւ կարող ու ձեռնհաս մանկավարժներ չկոչուին պաշտօնի։ Իրաց այս վիճակին մէջ՝ պիւտճէն բարձրացնելը անխոհեմութիւն է ըստ մեզ։ Պիւտճէին բարձրացումը այս պարագային՝ անհրաժեշտ է, երբ նկատումները մէկ կողմ թողուին եւ ձեռնհաս դասատուներ պաշտօնի հրաւիրուին։ Աս է դարմանը. հակառակ պարագային վատնուած 700 ոսկին շատ իսկ է։

⁂

Առջի գիշեր, Հռիփսիմեանց վարժարանի ընդարձակ սրահներուն մէջ տեղի ունեցաւ երկրորդ երեկոյթը, ի նպաստ վարժարաններուն եւ Ազգատախնամ Ընկերութեան։ Իր տեսակին մէջ պարզ ու վայելչօրէն սարքուած այս ընտանեկան գեղեցիկ ժամանցը նախորդէն շատ աւելի արդիւնաւոր ըլլալուն կասկած չունինք, եւ ասիկա գեղեցիկ գրաւական մըն է թէ Իզմիրի ժողովուրդը միշտ պատրաստ է իր նիւթական ու բարոյական աջակցութիւնը ընծայելու իր վարժարաններուն եւ Ազգատախնամի պէս կարեւոր ու սիրելի ընկերութեան մը։

Երեկոյթը, ըստ պաշտօնական յայտարարութեան, սկսաւ ժամը 6ին, կէս օրէ ետք, անցեալ կիրակի. ներկայ էին 150ի չափ երկսեռ ընտրեալ երիտասարդներ, ամէնքն ալ ճաշակաւոր հագուած։ Երեկոյթին փայլը եղող ազնիւ օրիորդներն ու տիկինները, ինչպէս նաեւ երիտասարդները շատ գեղեցիկ ու անմեղ ժամանց մը ունեցան մինչեւ գիշերուան ժամ 11։ Նուագը, պիւֆէն վերջապէս ամէն ինչ շատ կանոնաւորութեամբ հոգացուած էր։ Պարասրահին օգեւորութիւնն ալ ոչ նուազ փայլուն էր,

Հանդէսներու կամ երեկոյթներու առթիւ հազար անգամ կրկնուած նկարագրութիւնները զանց առնելով՝ ըսեմ թէ ներկաները մեծ գոհունակութեամբ մեկնեցան երեկոյթէն, պարագայ մը որ բարոյապէս քաջալերիչ կրթական գործին եւ Ազգատախնամի համակրելի անձնուէրներուն։ Նիւթական քաջալերութիւնն ալ կասկած չունինք թէ ուղիղ պիտի համեմատի բարոյական քաջալերութեան, որուն պէտքը այնքան զգալի է։

ԱՏՈՄ

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԸ

Ամերիկեան շաբաթաթերթի մը 1902ի վերջին թիւերէն մէկուն մէջ կարդացած շատ կարեւոր մէկ յօդուածիս նիւթը կ'ուզեմ ներկայացնել Արեւելքի ընթերցողներուն։

«Խնայողութեան դասը», կամ՝ «Խնայողութիւն Սորվիլ». եւ որովհետեւ այդ խորագիրը մասնաւորաբար դպրոցներու յատկացուած է, ես ալ՝ մասնաւորելով պիտի ըսեմ—«Խնայողութեան դասը մեր դպրոցներուն մէջ»։

Մասիսի Գ. Շրջանի 50րդ թիւին մէջ Ֆրանսերէնէ թարգմանուած՝ գեղեցիկ ու շահեկան յօդուած մը կար — «Դպրոցականի նախապաշարում» վերնագրով։ Ուշիմ հեղինակը կարծես մատը ճիշդ վէրքին վրայ դրած՝ նշդրակը ձեռքը կը սպասէր մեր պինդ-գլուխ եսին վերեւ։

Նոյնպէս ալ՝ Եանքի հեղինակը դրած էր իր մատը կարծես մեր համայնքին ուրիշ մէկ պակասութեան վրայ, որ երթալով աւելի խորունկցած, աւելի չարաւոտած, բուժելիութեան հնարաւորութենէն աւելի հեռացած է, կրնամ ըսել։ Այդ պակասութիւնը, այդ ախտը, հասկցաք անշուշտ շռայլութիւնն է, անպէտ մսխում, անխիղճ վատնում դրամի։

—«Դպրոցի խնայողութեան սնտուկները (The School — saving — Banks) թէպէտեւ ամէն տեղ ընդհանրացած ու ընտանեցած հաստատութիւն մը չէ», կ'ըսէ յօդուածագիրը, «Եւ սակայն, կը յարէ, 118 քաղաքներու, եւ քանատական 2 գաւառներու մէջ կը գտնուին այսօր 1500ի մօտ դպրոցներ՝ ուր տարիներէ ի վեր սկսած է Դպրոցի խնայողութեան կիրառութիւնը, եւ ուր՝ խնայուած եւ ի պահ դրուած լումաներուն համագումարը կը հասնի աւելի քան 1,250,000 տոլարի։»

Այս թուանշաններուն հետ չխաղանք. աննշան բաներ չեն ասոնք, բան մը կը յայտնեն, այո՛. ասոնք կը նշանակեն թէ՝ շատ մը տեղերու մէջ, հանրային դպրոցներու ուսանողները՝ իմաստուն դաստիարակներու խնամքին տակ կը սորվին կեանքի ամենէն կարեւոր դասերէն մէկը. Խնայողութեան դասը։ Եւ տեսէք, ո՛րչափ գործնական է ուսուցման եղանակը։

Ամէն երկուշաբթի առաւօտ, վարժապետը կը հաւաքէ ու կը պահէ աշակերտներուն նախորդ շաբաթ խնայած լումաները, իւրաքանչիւրին դատ հաշիւ մը բանալով. եւ աշակերտները կատարեալ վստահութիւն ունին իրենց ուսուցչին վրայ. Ի՜նչ գեղեցիկ միջոց խնայողու- [illegible] պահէ՛, ոսկիները ինքնին կը պահուին» առածին ճշմարտութիւնը։

Ինչով կը կազմուին արդէն միլիոնները…

Երանի՜ թէ, մեր բոլոր դպրոցներուն մէջ, մեր մատաղ սերունդը ամենէն առաջ սորվէր, ամէնէն կենսական ու անհրաժեշտ բանը՝ ո՛չ թէ դասագրքերէն, այլ իր դաստիարակին անձէն, կեանքէն, ուղիղ դատողութեան առողջ սկզբունքները, որոնց առաջինը՝ իրագործումն է այն առակի կարգ անցած ճշմարտութեան թէ ամէն անհատի համար կրնայ գալ չքաւորութեան օր մը։ Ինչո՞ւ, ինչո՞ւ ուրեմն չպատրաստուիլ կանուխէն այդ չքաւորութեան։

Դպրոցի խնայողութեան դրութիւնը՝ դաստիարակութեան անհրաժեշտ պայմաններէն ու հզօր ազդակներէն մէկը չէ՞ միթէ…։

Ի՞նչ կ'ընեն մեր այսօրուան դպրոցականները։ Ի՞նչ կ'ընեն մեր վարժապետները, դաստիարակները, ուսուցչապետները։ Խնայողութեան սկզբունքը գոյութիւն ունի՞ արդեօք, եւ եթէ գէթ տեսականօրէն գոյութիւն ունի, պէտք եղածին չափ գնահատուա՞ծ է։ Գործնականի՞ն, իրականին մէջ, սակայն…։ Նորոյթի գերի մարդուկներ, զեղխութեան մոլի դաճաններ չունի՞նք այսօր դպրոցի գրասեղաններու առջեւ։ Բիւրաւոր տասնոցներ, քառասնոցներ, հինգնոցներ, նոյն իսկ մեճիտիէներ զուր տեղ չե՞ն մսխուիր, չե՞ն վատնուիր անպէտ բաներու համար։

Ի՞նչ պիտի ըլլայ վաղուան Գրականութիւնը։—Ի՞նչ պիտի ըլլայ վաղուան Ծխականութիւնը։

Ինչ կ'ելլէ այս տեսակ երկրորդական-չորրորդական խնդիրներով ժամաճառ ըլլալէն, եւ շատ անգամ ընդհանուր սկզբունքն շեղելով, անձնականի վերածելով իրար վիրաւորելէն. Ինչ օգուտ, ըսէ՛ք։ Ի՞նչ պիտի ըլլայ վաղուան դաստիարակութիւնը, ի՞նչ պիտի ըլլայ վաղուան ուսանողութիւնը։ Ահա, էական հարցը։

Խնայողութի՛ւնը, — այս կարեւոր դասը տունէ՛ն թող սորվին, դպրոցէ՛ն թող սորվին մեր մանչերն ու աղջիկները։ Ահա ձեզի խորհելու, խօսելու եւ գրելու նիւթ, եւ անսպառ, ուշագրաւ, հանրօգուտ եւ ընտիր նիւթ, ձեզի՛ մանաւանդ՝ որ գրելու մարմաջէն կը տապկուիք…։

Այս կարեւոր դասը լոկ խօսքով, լոկ գիրքերով պիտի չաւանդէք. սակայն, ծնողնե՛ր, դաստիարակնե՛ր, լոկ սնոտի բառերով պիտի չսորվեցնէք զայն, այլ ձեր կեանքո՛վ, ձեր կեանքին բարի օրինակներո՛վ։

Յիշելով եւ յիշեցնելով թէ՝ ամէն մարդու համար կրնայ գալ չքաւորութեան օր մը, ի՛նչ կորսնցուցած կ'ըլլայ մարդ, եթէ երբեք այդ չքաւորութեան օրը բնաւ չգայ եւ ինքը անոր դէմ զգուշողական միջոցներ ձեռք առած ըլլայ. աւելին աչք կը հանէ՞։

Խնայողութիւնը տունէն, խնայողութիւնը դպրոցէն, այս գեղեցիկ սկզբունքները սորվինք ու սորվեցնենք. «Իշտէն արթմազ, տիշտէն արթար» — կ'ըսէ Թրքական առածը։

Արժէքը գիտնանք փարաներուն, խղճահար ըլլանք զանոնք չարաչար գործածելու։

Ուրիշ յօդուածով մը պիտի անդրադառնամ թերեւս ժամանակի խնայողութեան վրայ։

Մարզուան Ս. Կ. ԿԻԼԻՊԷՆԿԵԱՆ

ՔԱՐԱՍԻՐՏԸ

(ՀԻՆ ԱՒԱՆԴԱՎԷՊ)

Դուրան ու դալարաւէտ է այն լեռնադաշտը, ու քնքշալի՝ ոչ միայն գեղատարած տափաստանով, որու վրայ հովանի կը կանգնի բարձր ու բոլոր երկինքը. այլ դուրգալի՝ այն պարգեւներով, որով օժտած են զայն Աստուած-Բնութիւնը։

Առատաբոյս, մշտադալար մարգա- [illegible] շրջնկուած՝ մեղմօրօր-սիրուն վտակներով, խոխոջացող՝ ձնջրիկ առուակներով եւ հազարանց աղբիւրներով, որոնց նմանակները հազիւ թէ Պինկէօլը հասցնէ իր դրախտանուշ սրտէն։ Մշտապայծառ ու պատուական օդի հոգեպարար հոսանքներ ու չվոցքը կ'ամբողջացնեն իր բնական գեղեցկութիւնը, այո՛, այն լեռնադաշտին, որ ծանօթ էր վաղուց, ընդ մէջ Խնուսի եւ Բասենի։

Հո՛ս, երանդ, երանդ ցանուած էին գիւղեր, կամ կարգ կարգ գիւղախմբեր, որոնց մէջ ամէնէն վայելուչ դիրքն ու տեղը ունէր Ե… գիւղը։ Գիւղ կամ չէ՛ն՝ արդարեւ խորունկ էր, ու խորոտկութեան հետ պճնուած էր բուսական կանաչ բարիքներով. արգասաւոր, բարգաւաճ հողերով. հողե՛ր՝ որոնք հանգիստ ու կուշտ-կուռ կեանք մը կ'ապահովէին տաւիյան եւ աշխատասէր մշակին, շինականին։ Հովիտ մը չէր Ե… գիւղին բնակավայրը, բայց հովիտէ մը գեղեցիկ էր։ Հարաւէն եւ արեւմտահիւսիսէն զայն կը պարսպեն բուսաւէտ ու դալարի լերանց բազուկները, իրենց ծոցէն բաշխելով հինգ հատ աղբերականց վճիտ-պաղպաղիկ ջրերը։ Այս ջրերը միանալով կը կազմէին լեցուն առուակ մը գիւղին ջրաղացին եւ աղբին արտերուն համար։ Առաջակողմէ կը տարածուէր 5-6 ժամու ընդարձակութեամբ քառանկիւնի կամ հնգանկիւնի սարահարթը, զոր արդէն տեսանք քիչ մը առաջ։

Ե… գիւղը՝ 150 տուն բնակիչ ունէր, պարկեշտ, աշխատասէր շինականներէ բաղկացած։ Ժամանակ մը այս գեղական համայնքը անուն-անկիւն ձգած էր իբրեւ բարի հողագործներ, իբրեւ բարեկրօն երկիւղած հաւատացեալներ։ Իրենց տէրտէրները՝ աստուածավախ պաշտօնեաներ էին, համբաները աղքատասէր, աղքատներ բարեմիտ ու հեզ։ Վանքերէն՝ տարին տասներկու ամենօրհնութեան կոնդակներ կ'ուղարկուէին ու կը կարդացուէին, բազմաթիւ չքաւորները, անանկներ, կարօտներ խումբ, խումբ հոն կու գային գթութեան նպաստ եւ ողորմութիւն հաւաքելու։

Պարզ, միամիտ, բարեհաւատ շինականին կեանքը զարմանալի է։ Այդ անդէտ ամբոխը կարելի է պատուաստել առաքինական զգացումներով՝ իր առաջնորդողներու անձնական-առաքինի օրինակներով, ցուցմունքներով, եւ կարելի է՝ շուտով յեղաշրջել, չարափոխել անոր երկիւղած ու գովելի զգացած կեանքը։ Որովհետեւ միամիտ շինականին բարոյականը՝ ընդհանրապէս կազմուած է աւանդական զգացումներով, ու բնազանցիկ գաղափարներով։ Չար օրինակ մը՝ բանգէտ համարուած անձնաւորութեան մը կողմէ, աւելի դիւրութեամբ կրնայ գայթակղեցնել եւ դէպ ի չար առաջնորդել այդ արգահատելի ամբոխը։

Դժբաղդաբար, գեղացի գիտուն կամ անգէտ, շահասէր ու չարասէր կարգաւոր մարդ մը սկսած էր պարբերաբար անգոսնել, արհամարհել եւ վտարել իր տունէն, իր հետ՝ գիւղերու տուներէն կարգ մը առաքինութիւններ, օրինակի համար երկիւղածութիւն կրօնի, սէր եղբայրութեան, ողորմութիւն աղքատի, գթութիւն դժբաղդի. դրացիական փոխադարձ բարեկամութիւն, բարոյական ողջմտութիւն եւն.։

Զարակարող համառ՝ բանիւ ու գործով իր չարաչուք ազդեցութիւնը հետզհետէ կը տարածէր շինական համայնքին մէջ։ Ե…գեղին օրհնած բարոյականը կը սկսէր արատաւորիլ, կեղտոտիլ եւ իյնալ։ Անկումները ընդհանրապէս, դահավէժ կ'ըլլան։ Այս անկումը քարավէժ էր։

Տիրացուն, կամ չարափառ կարգաւորը Գալօ կը կոչուէր։ Բարձրահասակ, օձունի պրունձ աչքերով, երկար-տձեւ դունչով, ականջներովը կարճ ու կիսատ, ճակատը դուրս ցցուած ու ծածկուած կըռնձակ-գանգուր մազերով։ Ամէն դեաց՝ ոսկորները դուրս կը ցցուէին թուխ մարմնին տակէն։ Անոր գեղատձեւ մարմնին մէջ՝ Աստուած չէր ուզած ամփոփել գե- [illegible] Մելքոն իր ազնիւ բնաւորութեամբ՝ հրեշին հակապատկերն էր։

Գալօն հինգ մանկութեան օրերուն որբած, թափուած էր երեսէն մկրտութեան եւ մեռոնի շնորհք։ Անամօթ կիրքով մը՝ մօր կենդանութեան ատեն՝ տան կառավարութիւնը ձեռք անցուցած էր՝ 15 տարեկան հասակին մէջ ամուսնանալով։ Անժուժկալ ու ցոփ կեանքով ալ՝ ատելի էր ամէնուն։ Ոչ ոք կը յիշէր զայն՝ բարի գեղացիներէն՝ առանց արդար նախատանքի։ Չոր պապերէն սկսեալ՝ իրենց տունը՝ գեղի ամէնէն հարուստ եւ ունեւոր օճախն եղած էր, զոր Գալօն՝ թուք ու մուրով եւ անէծքով բրիչակ ըրաւ։

Մելքոն՝ միայն բարի մշակ մը չէր, այլ մտաջան ու պատուական հողագործ մը։ Անոր քրտինքին արդիւնքն էր, որ վերջին տարիները կը շարունակէր պահել իր համբաւութիւնը, որուն բոլոր հասոյթը՝ ցուցանքը կը յատկացնէր իր անառակ հաճոյքին։ Օճախ տունը, ոչ եւս էր ապաստանարան աղքատներու, այրիներու, որբերու, դժբախտներու։ Օճախին փառքը, ողորմութեան աղբիւրը ցամքեր ու չորցեր էր։ Գալօն, որ կ'ատէր ու կ'արհամարհէր բարոյական ամէն սրբութիւն, որ աղքատներուն համար՝ անիծեալ պատուհաս մըն էր, տան բոլոր հասոյթը կ'ուտէր, աւելցուկն ալ կը ծախէր, միւս կողմէ՝ խղճուկ Մելքոն պարտական ցոյց կու տար տունն ու տեղը… Մելքոն գիտէ՛ր անոր խաբէութիւնը, գիտէր եւ անգթութիւնը, բայց ճնշելով հանել չէր համարձակեր, չհրաւիրելու համար իր վրայ անխուսափելի չարիքներ…։ Այդ դառն կենակցութենէն բաժնուելու համար՝ կը սպասէր բարի օրուան մը, թերեւս փչուր մը բախ-բաժինով՝ հեռանար։ Չէր գիտեր թէ այդ բարի օրը՝ իր սեւ օրը պիտի ըլլար։ Բարի ու չար օրը ներկայացաւ։ Օր մը՝ իրիկնադէմին՝ այրի կին մը սողոսկելով տունը

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (29)

ԱՆԱԹՈԼ ՖՐԱՆՍ

ԿԱՐՄԻՐ ՇՈՒՇԱՆԸ

Ի։

Շուլէթ ցոյց տալով մութ կարմրագոյն օթոցի կտորներէ շինուած անճոռնի պայուսակը, ըսաւ.

—Անոր մէջ դրած եմ պատարագի նշխարք մը, զոր անշահ քահանայ մը տուած է ինծի, ինչպէս նաեւ Պ. տը Մէսթրի երկերը, շապիկներ եւ ուրիշ զանազան առարկաներ։

Տիկին Մարթէն աչքերը վեր բարձրացուց, քիչ մը ահաբեկած։ Բայց բարի տիկին Մարթէ իր սովորական հանդարտութիւնը կը պահէր։

Մինչ կառախումբը կը սուրար շրջակայքի տգեղ վայրերէն, այն սեւաթոյր մասին վրայէն, որ այնքան տխրօրէն կ'եզերէ քաղաքը, Շուլէթ գրպանէն հանեց հին թղթապանակ մը՝ որուն մէջ սկսաւ պրպտել։ Դատարկապորտին ներքեւ ծածկուած գրագիրն էր որ երեւան կուգար։ Շուլէթ, թուղթեր քրքրող մըն էր, առանց ինքզինքը ցուցնել ուզելու։ Ապահովուեցաւ թէ չէր կորսնցուցած այն թուղթի կտորներէն եւ ոչ մէկը՝ որոնց վրայ նօթի կ'առնէր իր քերթողական գաղափարները, եւ ոչ ալ երկվեցեակ մը կազմող գգուալից նամակները, զորս՝ հակառակ աղտոտած, արտասուորուած ու ծալքերէն պատռտած ըլլալուն՝ իր վրայ կը կրէր միշտ եւ զանոնք կը կարդար փողոցը հանդիպած ընկերներու, գիշեր ատեն, օդային կազի կանթեղներուն տակ։ Ստուգելէ յետոյ թէ բան մը չէր պակսեր, թղթապանակէն հանեց նամակ մը, բաց պահարանի մը մէջ ծրարուած։ Երկարօրէն ճօճեց զայն իր ձեռքին մէջ, խորհրդաւոր ժպրհութեամբ մը, յետոյ Մարթէն կոմսուհիին երկնցուց։ Յանձնարարագիր մըն էր՝ զոր Ռիէօ մարքիզուհին իրեն տուած էր, Ֆրանսացի իշխանուհիի մը ներկայացնելու համար։ Այս վերջինը շատ մօտիկ ազգական էր Շամպորի դուքսին, եւ այրի ու պառաւցած ըլլալով՝ քաշուած կեանք մը կ'անցընէր Ֆիօրենցայի մէջ։ Արդէն իսկ վայելած ըլլալով այդ յանձնարարագրին առաջ բերած ազդեցութիւնը, ըսաւ թէ թերեւս տեսնէր այդ կինը, որ բարի ու ջերմեռանդ էր։

—Ճշմարտապէս մեծ կին մըն է ան, յարեց Շուլէթ. որ իր չքեղութիւնը ցոյց չի տար շրջազգեստներով եւ գլխարկներով։ Վեց շաբաթ կը հագնի շապիկը եւ երբեմն աւելի իսկ։ Իր հետեւորդները տեսած են որ ճերմակ գուլպաներ կը հագնի այդ կինը, շատ աղտոտ վիճակի մէջ, եւ որոնք կրունկներուն վրայ կը թափթփին։ Սպանիոյ դքսերուն առաքինութիւնները կը վերակենդանան այդ կնոջ մէջ։ Ո՛հ, այդ աղտոտ գուլպաները, ինչ ճշմարիտ փառք։

Շուլէթ առաւ նամակը եւ թղթապանակին մէջ դրաւ զայն։ Յետոյ իր քով ունեցած եղջիւրաձեւ կոթով դանակը հանեց եւ անոր ծայրովը սկսաւ փորել իր գաւազանին բռնատեղիին վրայ հազիւ ուրուագծուած դէմք մը։ Սակայն Շուլէթ չէր քաշուեր՝ ներբողելէ իր անձը։

—Մուրացկաններու եւ դատարկապորտներու յատուկ ամէն արհեստի մէջ ճարտար եմ։ Գիտեմ փականքները բանալ՝ դամի մը միջոցաւ եւ փայտին վրայ քանդակել, փայտակոթ ունեցող դէչ դանակով։

Գլուխը կը սկսէր երեւիլ գաւազանին կոթին վրայ։ Կնոջ նիհար դէմք մըն էր, արտասուալից աչքերով։

Շուլէթ ասով կ'ուզէր բացատրել մարդկային թշուառութիւնը, ոչ թէ պարզ եւ սրտայոյզ թշուառութիւնը, ինչպէս կրցած էին զգալ երբեմնի մարդիկ, բրտութեամբ ու խստութեամբ խառն ընկերութեան մը մէջ, այլ տգեղ ու չպարուած թշուառութիւնը։ Շուլէթի կարծիքով կեղծաւորութիւն ու բրտութիւն միայն կը տեսնէր իր չուրջը։

—Երբեմն հինգէն վեցէն աւելի մեռեալ չկար պատերազմի մը մէջ, ըսաւ Շուլէթ։ Եւ երբ ասպետները պատերազմի կ'երթային, գէթ՝ ստիպուած չէին այդ բանը ընելու. իրենց հաճոյքին համար էր որ կը սպաննէին։ Իրաւ է որ այդ գործին միայն յարմարութիւն ունէին։ Սէն-Լուիի ատեն, ո՛չ ոք գաղափար պիտի յղանար պատերազմի ղրկել բանիմաց եւ դատողութեան տէր անձ մը։ Եւ ոչ ալ երկրագործը իր դաշտէն պիտի կորզուէր, դէպի բանակ առաջնորդուելու համար։ Բայց այսօր, գիւղացիին համար պարտականութիւն մըն է զինուոր ըլլալ։

(Շարունակելի)

մտած եւ երկու մատղաշ որբերը Մելքոնի առջեւ ծունկի չոգեցուցած էր։— Ողորմութիւն մը, անօթի կը մեռնինք պաղատելով։ Մելքոնը ողորմացեր էր, բայց քարսիրտ ալ՝ կրակն ի մաղ՝ վրայ հասնելով՝ այրին նախատական փախուցեր, ողորմութեան ծրարը յափշտակեր ու տունը մտնելով՝ Մելքոնն ալ խոշտանգեր ու կնիկ-ծռով դուրս վտարեր էր։

—Շո՛ւն, անէծ կորիր, դնա՛ ողորմութիւն ըրէ . . . ու դուրս վռընտած էր Մելքոնին քոչը-ընտանիքը՝ կինն ու աղջիկը, առանց բնաւ բաժին եւ նոյն իսկ ոգեպահիկ տալու։ Զրկած էր զանոնք ամէն ժառանգութենէ, եղած-չեղածէ։ Արնէ արցունքով քալուեր էին պապենական օճախէն։

Արեւպատը էր արդէն, երբ անոնք իրենց բակդրան դէմ՝ ամայի փողոցին մէկ անկիւնը գուղուրեցան խորին թափածութեան մէջ։ Ամօթխած Մելքոնը դեռ յուսակտուր չէր. կ'աչքէր քարասիրտ Դսպոյի արգահատանքին։ Ի զո՜ւր սպասեցին ժամերով։ Ո՞վ պիտի հարցնէր, քարասիրտը, որուն երազածն այդ էր . . . ։

Այնամ դուռն էին. այնճան անձրեւը կամ դուռն է կամ երդիքն է։ Սառնուա քամին բրիկուընէն կը չվար։ Սկսեց անձրեւն ալ շըլըփալ։ Անկարելի էր դիմանալ։ Կէս գիշեր եղած էր. տախտին յուսատորներու ներքեւ կը վռնտային։ Վերջապէս պէտք էր օթըլըրել, ո՛ւր երթային։ Վաղեմի քաւորն մը ունէին գիւղին մէջ։ Սրտատէր, սրտաչէն քաւոր մը։ Շինական ընկերութեան մէջ՝ մօտիկ ազգականներէն աւելի քաւորն է միայն, որուն բարեացակամութեան կարելի է դիմաւորել։ Քաւորները սէր ու սիրտ ունին իրենց սանիկներուն եւ սանուկներուն վրայ։ Մելքոնի քաւորը՝ ձեռք-բաց ունեւոր մըն էր։ Ուղղը հոն գնաց։ Առաւ կինը՝ աղջիկ Շիրինն ալ գիրկը՝ ու բռնելով դացին քալանգը . . .

(Մնացեալը յաջորդով) ԳԵՂԱՄ

Արտաքին Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Նախարարաց խորհուրդը. — Նմտական օրինագիծը. — Եպիսկոպոսներու անուանման խնդիրը. — Ընդհանուր ներում. — Հանրային բարոյականութիւնը:

Փարիզ, 17 փետր.— Նախարարաց Խորհուրդը այսօր գումարուեցաւ Էլիզէի մէջ՝ Պ. Լուպէի նախագահութեամբ։ Բոլոր նախարարներն ալ ներկայ էին, մանաւանդ արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ որ ապաքինած էր։ Խորհուրդը երկարօրէն զբաղեցաւ գինեգործներու վերաբերեալ օրինագիծին այն մասերուն վրայ՝ որոնք Երեսփ. Ժողովին վիճաբանութեանը պիտի ենթարկուին։

—Նախարարաց Խորհուրդէն ետքը Նախարարապետ Պ. Քոմպ, դնաց ելմտական պաշտօնարանը եւ հոն ելմտական նախարար Պ. Ռուվիէի, երկրագործական նախարար Պ. Մուժոյի, ելմտացոյցի խորհրդարանական յանձնաժողովին նախագահ Պ. Տումէի եւ տեղեկաբեր Պ. Պէրթոյի հետ խորհրդակցեցաւ՝ գինեգործներու օրինագծին մէկ յօդուածին համար առաջարկուած փոփոխութեան վրայ։

—Հռոմէն կը հեռագրեն Իւնիվէրի թէ Ֆրանսայի մէջ եպիսկոպոսներու անուանման առթիւ Ֆրանսայի կրօնքներու նախարարութեան եւ Վատիկանի միջեւ ծագած վէճը կարգադրուելու վիճակի մէջ չէ, ինչպէս կը կարծուի։ Այդ կաթոլիկ թերթին թղթակիցը կը յայտնէ թէ այդ վէճը որ նոր բան մը չէ, միշտ ծանրակշիռ հանգամանք մը ունի։ Թղթակիցը կը յաւելէ.—«Ֆրանսայի կառավարութիւնը պիտի կրնայ իր ուզած անունները հրատարակել պաշտօնաթերթին մէջ։ Պապը կարտինալներու ժողովին պիտի չծանուցանէ այդ ընտրութիւնները, եթէ նախապէս համաձայնութիւն չգոյանայ։ Հետեւաբար ի՞նչ պիտի ծառայէ ուրիշ տեղ մը որոշուած անուններու հրատարակութիւնը։ Այդ տեսակ պարագաներու համար ընթացքը բացորոշապէս գծուած է թէ՛ վերոյիշեալ եկեղեցականներուն եւ թէ անոնց համար որ լաւ կը ճանչնան կաթոլիկ կարգապահութեան օրէնքները։»

—Ընդհանուր ներման ծերակուտական յանձնաժողովը նկատողութեան առաւ դատական նախարար Պ. Վալլէի մէկ առաջարկութիւնը թէ գործաւորական խնդիրներու համար դատապարտուած անձերու ներում շնորհելու բանաձեւը որ 1902 դեկտ. 5ին ընդունուած է Երեսփ. Ժողովին կողմէ, փոխուի։ Այդ բանաձեւը կը տրամադրէ որ կատարեալ ներում շնորհուած է ամէն անոնց՝ որ մինչեւ այդ բանաձեւին քուէարկութեան թուականը ամբաստանուած կամ դատապարտուած են։ Պ. Վալլէ առաջարկեց սա բանաձեւը. — «Կատարեալ ներում շնորհուած է՝ գործաւորական խնդիրներու համար եղած դատապարտութեանց, մինչեւ ներկայ ներման թուականը»։ Դատական նախարարը դիտել տուաւ թէ այդ բանաձեւը կատարելապէս համապատասխան է 1895ին քուէարկուածին։

—Հանրային բարոյականութեան օրինագիծին համար կազմուած ծերակուտական յանձնաժողովը՝ որուն նախագահն է Պ. Պէրանժէ, լսեց դատական նախարարին բացատրութիւնները։ Ցետոյ յանձնաժողովը ընդունեց կառավարութեան ծրագիրը՝ երկրորդական կարգ մը կէտերու փոփոխութեամբ, որուն հաւանեցաւ նախարարը։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Զինուորական հիւանդանոցի մը բացումը. — Արկած մը զինարանին մէջ. — Լորտ Չարլս Պէրեսֆորտ. — Ընկերվարականները:

Լոնտոն, 16 փետր.— Էտուարտ Թագաւորն ու Աղեքսանտր Թագուհին, այցելեցին Ուուլուիչ քաղաքը, ուր կը գտնուի Անգլիոյ կառավարութեան զինարանը։ Նոյնին վեհափառութիւնները կատարեցին զինուորական նոր հիւանդանոցի մը բացման հանդէսը։ Ժողովրդեան խուռն բազմութիւն մը մեծ խանդավառութեամբ ողջունեց Թագաւորը ու Թագուհին՝ որոնք իրիկուան ժամ 5ին Լոնտոն վերադարձան։

— Ուուլուիչի հիւանդանոցին բացման հանդէսին առթիւ թնդանօթ արձակուած ատեն, զինարանին մէջ ծանր արկած մը պատահեցաւ։ Դիպուածով պայթում մը տեղի ունենալով գործաւոր մը մեռաւ եւ ուրիշ չորս հոգի ալ ծանրապէս վիրաւորուեցան, որոնց հետ կար թնդանօթաձիգներու հարիւրապետ մը։ Վիրաւորները հիւանդանոց տարուեցան։

—Թայմզ կ'ըսէ թէ Լորտ Չարլս Պէրէսֆորտ որ Մ. Նահանգներէն դարձաւ, քիչ ատենէն ընդհանուր հրամանատար պիտի կարգուի Մանշի բրիտանական նաւաբաժնին։

—Լոնտոնի լրագիրները ժամանակէ մը ի վեր կը խօսին Անգլիոյ ընկերվարականներուն մէջ տեսնուած յեղաշրջումին վրայ երկրին քաղաքական կուսակցութեանց հանդէպ իրենց ընթացքին նկատմամբ։ Այդ պարագան մտահոգութիւն կը պատճառէ պահպանողականներուն եւ նոյն իսկ ազատականներուն։ Մինչեւ հիմա ընկերվարականներուն ծրագիրը միայն տնտեսական ու ընկերական խնդիրներէ բաղկացած էր եւ անոնց այդ կազմութիւնը մեծ զօրութիւն ստացաւ։ Քաղաքականութեան հետ գործ չունէին, որով անոնց բարեկամները կրնային ուզածնուն պէս ոյժ տալ ազատականներուն, արմատականներուն եւ պահպանողականներուն։ Տարիէ մը ի վեր ամէն բան փոխուեցաւ։ Ընկերվարականները հիմա կ'ուզեն խառնուիլ քաղաքական կուսակցութեանց վէճերուն։ Այդ փոփոխութեան պատճառը այն է թէ անոնք շահաւոր կը նկատեն ուղղակի մասնակցիլ հանրային գործերու վարչութեան։ Այդ պատճառով պիտի մաքառին երեսփոխանական առաջիկայ ընտրութեանց ատեն եւ պիտի ներկայացնեն յիսունէն չափ ընտրելիներ, որոնք եթէ ընտրուին, Երեսփ. Ժողովին մէջ ընկերվարականներուն շահերը պիտի պաշտպանեն, բայց չի յուսացուիր որ այդքան երեսփոխան ունենան. միւս կողմէ չափաւոր ու լուսամիտ տարրերն ալ պիտի կարսեն, որոնք ապահովցուցած են ընկերական ու տնտեսական գործերը Անգլիոյ մէջ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Սեւ ծովի նաւաբաժինը. — Նոր հրամանատարը. — Սքրիտլով ծովակալը. — Ծայրագոյն Արեւելք:

Բեդերսպուրկ, 16 փետր.— (Թայմզի հեռագիր).—Տէր-ծովակալ Սքրիտլով, որ Սեւ ծովի [illegible] նաւաբաժնին հրամանատար կարգուեցաւ, Ռուսիոյ նաւատորմին ամէնէն կարող ու ժողովրդական սպաներէն մէկն է։ Ռուսերուն չափ օտարազգիներուն ալ ծանօթ է։ Բիլի ջրանցքին բացման եւ Վիքթորիա Թագուհիին երկրորդ յոբելեանին ատեն, 1897, Ռուսիոյ ներկայացուցիչն էր։ Տէր-ծովակալին անունը անգամ մըն ալ ծանօթ եղաւ միջազգային կարգ մը խնդիրներու մէջ։ Յունաստան այցելած ատեն՝ Աթէնքի քաղաքացիութեան տիտղոսը ստացաւ։ 1900ին՝ հրամանատար կարգուեցաւ Ծայրագոյն Արեւելքի ռուսական նաւաբաժնին եւ Չինու մէջ Պոքսըրներու շարժման ատեն մեծապէս նշանաւոր հանդիսացաւ։ Սքրիտլով տէր-ծովակալը ծնած է 1844ին։ 1863ին նաւային վարժարանէն շրջանաւարտ ելաւ եւ քանի մը տարիներ ետքը պատերազմի ատեն գործնական կերպով ծառայեց։ Այդ միջոցին վարած փայլուն ծառայութիւններուն համար ՍէՆ-Ժորժ պատուանշանը ստացաւ։ Նովոյէ Վրեմիա խօսելով Սքրիտլով տէր-ծովակալին նոր պաշտօնին կարեւորութեանը վրայ, կ'ըսէ. — «Ճշմարիտ Ռուս մըն է որ արդէն առիթը ունեցած է ցոյց տալու թէ ռազմագէտի մը սքանչելի յատկութիւնները ունի։ Նաեւ եթէ պէտք ըլլայ դիւանագիտական այն կարողութիւնը՝ որ անհրաժեշտ է մեծ պաշտօնատարներու։»

—Ռուսիոյ պատերազմական նախարար Քուրոբաթքին զօրավարը գարնան Ծայրագոյն Արեւելք պիտի ուղեւորի, քննական պտոյտի համար։ Անձամբ պիտի տեղեկանայ իրաց կացութեան, մանաւանդ Վլատիվոսթոքի եւ Փորթ-Արթուրի մէջ։ Կ'ըսուի թէ այդ քննական պտոյտին պատճառը ոչ միայն ռուս լրագիրներու կողմէ Ծայրագոյն Արեւելքի նկատմամբ հրատարակուած հակասական տեղեկութիւններն են, այլ այն լաւագոյն արդիւնքները՝ որոնք առաջ եկան Պ. Վիթթէի կողմէ Մանչուրիոյ մէջ կատարուած ուղեւորութենէն։ Քուրոբաթքին զօրավարը մանաւանդ պիտի քննէ զինուորական մատակարարութեան յանձնաժողովը եւ երկրին զանազան կէտերուն ամրութեանց վիճակը։

ԻՒՄՊԷՐՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԸ

Հարցաքննութիւններ. — Թէրէզի հիւանդութիւնը. — Ընդհանուր դատախազը. — Զրոյց մը:

Փարիզ, 17 փետր.— Հարցաքննութիւնները ընդհատուած են վատառողջութեան պատճառով, ոչ թէ անոր համար որ հարցաքննիչ դատաւոր Պ. Լէմէ աչքի ցաւ ունեցած է մօտէ տեղը գործելուն առթիւ, այլ վասն զի Թէրէզ Իւմպէր կուրծքէն կը տառապի. կոկորդի հինցած ցաւ մը զոր ժամանակին ժառանգած է ոչ թէ Քրաուֆորտներէն, այլ ցրտառութենէ մը, որ, պարզ պահանջատէրի մը պէս, ամէն տարի կը յիշեցնէ իր անպատեհ գոյութիւնը։ Պէտք է յուսալ թէ Ֆրանսայի եւ թէ անոր անդորրութեանը համար, որ հիւանդութիւնը ծանր չըլլայ եւ Նախախնամութիւնը, որուն կ'ապաւինի Թէրէզ ձերբակալուած օրէն ի վեր, Ֆրանսան պիտի պահէ կրկին աղէտէ մը որ առանց վերջաւորութեան թատերախաղ մը եւ անդարմանելի մահ մը պիտի ըլլայ։ Թողունք որ Թէրէզ իր գաղտնիքը Սպանիա տանի, բայց միւս աշխարհին մէջ համարձակութիւնը աններելի պիտի ըլլայ եւ ինքը պիտի զրկէ փաստաբանութեան թիկնածուներու այն համակրութենէն, որով անոր չատախօսութիւնը ծածանորեցին իբրեւ թէ արդարութեան դիցուհիին խօսքերը եղած ըլլային։ Հիմա որ հնարութեան ամբողջ հետաքրքրութիւնը իր վրայ դարձած է, իրաւունք չունի այս աշխարհէն մեկնելու, մինչեւ որ իր գործը աւարտէ եւ մինչեւ որ չժամանէ երկու կոստանդիներուն գուշակած Մեսիան՝ խորհրդաւոր Նշանաւոր Մաքիայի որ պարտքերը պիտի հատուցանէ եւ անհաւատները պիտի չփոթեցնէ։ Ամէնէն աւելի Պ. Վալլէ իր աղօթքներուն մէջ Թէրէզ Իւմպէրի համար առողջութիւն պիտի հայցէ։ Եթէ Թէրէզ, որ արդէն զանազան առթիւ այնքան դառնութիւններ պատճառեց Պ. Վալլէի, նորէն անոր ձեռքէն պրծի, Պիզատուրի կոնքերուն մէջ պէտք եղածին չափ ջուր պիտի չգտնուի՝ Իւմպէրներու կողմնակից ըլլալու մասին Պ. Վալլէի նկատմամբ եղած կասկածները մաքրելու։ Անշուշտ հանրային կարծիքը պիտի ամբաստանէ զայն թէ Թէրէզի նկատմամբ գործադրած է Բաթորի վրէժխնդրութիւնը, յանկարծ փակելով ճշմարտութեան բերանը։ Զրոյց կայ թէ ընդհանուր դատախազ Պ. Լէքուվէ պիտի պահանջէ դատապարտել Թէրէզը, Մարիան ու Ֆրէտէրիքը՝ իբրեւ զրպարտիչ։ Այդ պարագան ոչ անկարելի է եւ ոչ ալ անհաւանական, քանի որ վերջին երկու դատավարութեանց մէջ եղած սրախօսութիւններու եւ յուտանքներու յորդումը եւ ոչ մէկ կերպով լոյս մը սփռեց դատին վրայ։ Բաթոր վաշխառո՞ւ մըն էր եւ զայն ողորմողները բարեմտութեա՞մբ կը գործէին, երբ անոր հաշիները ներկայացուցին հանրային վրէժխնդրութեան։ Խնդիրը հոս է։ Պ. Լէքուվէ աղէկ պիտի ընէ եթէ տեղեկութիւն հաղորդէ, վասն զի մինչեւ հիմա փաստաբան, փորձագէտ ու վկայ ամէնքն ալ համաձայնած կ'երեւան այդ մասին բան մը չգիտնալու։ Միակ յայտնի իրողութիւնը այն է թէ Թէրէզ որ երբեմն շատ աղէկ էր Բաթորի հետ, պահանջքին անիրաւութիւնը մուրհակը ստորագրած օրը չնշմարեց, այլ վճարման պայմանաժամը եկած օրը։ Բաթոր իրեն դէմ ունի ձախող դիպուածներ, ինչպէս է իր հաշուեն տոմարներուն մէջ մասին Եգիպտոս փախուստը, բայց կը շահէ իր փաստաբանին՝ Պ. Ռոպոլֆ Ռուսոյի մաթեմաթիքական դա[illegible] ոչ ալ հակառակորդներուն բաժանները կը հերքէ, եւ որ կ'ըսէ թէ, նոյն իսկ ամէնէն աննպաստ ենթադրութիւնները ընդունելով, փոխառութեանց միջին սակը հարիւրին 9.60ը չէ անցած։ Թէեւ յայտնի չէ թէ սեղանաւորական գործառնութեանց մէջ այդ սակը ապօրէն վաշխառութիւն մըն է թէ ոչ, բայց սա յայտնի է որ Բաթորի լաւ բարոյականի տէր ըլլալը բան մը չի պակսեցներ Թէրէզ Իւմպէրի մեղապարտութենէն։ Տոկոսը որքան ալ ըլլայ՝ հոգ չէ, երբ որոշուած է ո՛չ դրամագլուխը հատուցանել եւ ո՛չ ալ տոկոսը։

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Խորհրդարանին մէջ. — Զինուորական օրինագիծը. — Չեխերուն ընթացքը:

Վիեննա, 17 փետր.— Աւստրիական Խորհրդարանը, այսօր, պիտի սկսի զինուորական օրինագծին վիճաբանութիւնը։ Այս օրինագծին քուէարկութիւնը ապահովուած կը նկատուի, եւ նոյն իսկ ստուար մեծամասնութեամբ մը, այն ատենէն ի վեր՝ երբ ընկերվարական քրիստոնեաները հրաժարած են բանակին յանձնաժողովին մէջ ունեցած իրենց հակընդդէմ ընթացքէն։ Զինուորական օրինագծը քուէարկուածին պէս՝ կառավարութիւնը մտադիր է օրակարգի մէջ անցընել, ելմտացոյցէն իսկ առաջ, Աւստրիոյ-Հունգարիոյ տնտեսական պայմանադրութիւնը։ Այս մասին բանակցութիւններ կը կատարուին նախարարապետ Պ. Քէրպէրի ու զանազան կուսակցութեանց միջեւ։ Չեխերը՝ որոնք կը յայտարարեն թէ զինուորական օրինագծին եւ հանրային պարտքի քոնվէրսիոնի օրինագծին քուէարկութեան թշնամի չեն, հիմա կը սպառնան նորէն ձեռք առնել իրենց նախկին խափանարար ընթացքը. մինչեւ հիմա անոնց բրած սպառնալիքները լրջօրէն նկատի չեն առնուած. Քընչումի միջոց մը կը նկատուին այդ սպառնալիքները՝ թոյլտուութիւններ ձեռք ձգելու համար Նախարարութենէն։

ՀԱԲԵՇԻՍՏԱՆ

Քաղաքական կացութիւնը. — Անգլիացիները եւ Ֆրանսացիները. — Երկաթուղիի արտօնութիւններ. — Մենելիքի խորհրդականը:

Ջիպութի, 16 փետր.— Մենելիքի խորհրդական Պ. Իլկի կողմէ իր ընտանիքին ուղղուած հեռագիրներուն նայելով, քաղաքական կացութիւնը բնաւ չէ փոխուած Հաբէշիստանի մէջ։ Ֆրանսայի հետ ոեւէ ձգտում առաջ չէ եկած, ու Մենելիք շատ լաւ տրամադրութիւններ ունի ֆրանսական դեսպան Պ. Լակարտի նկատմամբ։ Երկաթուղիին շինութիւնը պիտի շարունակուի, որովհետեւ Մենելիք միշտ պիտի յարգէ Ֆրանսայի հետ կատարուած պայմանադրութիւնը։ Պ. Իլկ տեղեկութիւն չունի Մենելիքի կողմէ անգլիական ընկերութեան մը տրուած արտօնութեան մը մասին, այն է երկաթուղիի գիծ մը շինել Ատիս-Ապապայէն մինչեւ Նեղոսի հովիտը։ Մնաց որ անգլիական ազդեցութեան դերակշռութեան մասին շրջած զրոյցները ստոյգ չեն։ Պ. Իլկի դիրքը խախտած ըլլալու լուրն ալ սխալ է։ Պ. Իլկ միշտ կը վայելէ Մենելիքի անխախտ վստահութիւնը։

ԼՈՒԻԶ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՆ

«Բըքի Պիեօ»յի հրատարակութիւնը. — Իշխանուհին ո՞ւր պիտի երթայ. — Իշխանուհիին տալիք որոշումը:

Պրիւսէլ, 16 փետր.— Պրիւսէլի Բըքի Պիեօ լրագիրը, որ միշտ լաւ տեղեկութիւններ ունի Լուիզ իշխանուհիին եւ Պ. Ժիրոնի վրայ, հետեւեալը կը հրատարակէ, Ժընեւէն հաղորդուած.— «Լուիզ իշխանուհին մտադիր է հեռանալ Մէթծերէն, Սաքսոնի մէջ, երթալ վերջնապէս հաստատուելու համար իր ծննդաբերութեան յարմար տեղ մը։ Թէեւ մինչեւ հիմա իշխանուհին կը վարանի իր երթալիք տեղին վրայ, բայց կարելի է հաստատել թէ, հակառակ կարգ մը թերթերու արձագանգ եղած զրոյցներուն, իշխանուհին Ֆրանսայի հարաւային կողմը չպիտի երթայ։ Ժընեւի մէջ ոչ ոք գիտէ թէ Պ. Ժիրոն Ժընեւ պիտի երթա՞յ, իշխանուհիին տեղափոխութեան ներկայ գտնուելու համար։ Կացութիւնը միշտ նոյն կը մնայ։ Լուիզ իշխանուհին իր հետեւելիք ընթացքին նկատմամբ վերջնական որոշում մը տալէ առաջ, միշտ կը սպասէ որ կարգադրութեան եղանակ մը որոշուի իր տղաքը տեսնելու մասին։ Այդ կարգադրութեան եղանակը իր մայրական սիրոյն գոհացում տալուն կամ չտալուն համաձայն, իշխանուհին իր որոշումը պիտի տայ իր ապագային նկատմամբ։ Պարագաները կրնան փութացնել այդ որոշումը, բայց առ այժմ ոչինչ կայ մէջտեղը։ Երբեք լրջօրէն խնդիր չէ եղած Թոսքանայի մեծ դքսուհիին (մայր Լուիզ իշխանուհիին) այցելութիւնը Մէթծերի ապաքինարանը։»

ՊԵԼՃԻՔԱ

Երեսփ. Ժողովին եւ Ծերակոյտին մէջ. — Ալքոլի օրինագիծը. — Բանախօսութիւններ:

Պրիւսէլ, 16 փետր.— Ալքոլի տուրքին օրինագիծը, երէկ առտու քուէարկուած Երեսփ. Ժողովին մէջ, այսօր Ծերակոյտին ներկայացուեցաւ, որ երկու նիստ նուիրեց անոր եւ երկուքն ալ պիտի ուղէ։ Ա. նիստին առարտումէն յետոյ, ձախակողմը հաւաքուելով՝ որոշեց խափանարար ընթացքի մը չհետեւիլ, բայց վիճաբանիլ ու հակառակ քուէարկել օրինագծին։ Բարեփոխման առաջարկ մը, ներկայացուած Պ. Հանրէյի եւ ձախակողմի [illegible] ծերակուտականներէ, գարեջուրի տուրքին թեթեւացումը կ'առաջարկէ, բայց հաւանական չէ որ ընդունուի։ Տէքամ-Տալիտ անուն ասպետը ներկայացուց տեղեկագիրը այն միայուն յանձնաժողովին, որ ժամը վեցին գումարուելու հրաւիրուած էր եւ նպաստաւոր եզրակացութիւններ ընդունած էր վերոյիշեալ խնդիրներու մասին։ Ձախակողմեաններուն կողմէ բացուած վիճաբանութիւնը դարձաւ գլխաւորաբար կալուածական տուրքի անբաւականութեան, ալքոլի կարեւոր սպառման եւ ելմտացոյցի բացին վրայ, զոր հաւասարակշռելու համար, նոր տուրքերու պէտք կայ։ Նախարարապետ Պ. Սմէթ մեծ բանախօսութեամբ մը պատասխանեց, խառնաշփոթ լաւատեսութեամբ մը ջանալով ապացուցանել թէ իր կացութիւնը տագնապալի չէ բնաւ։ Մնաց որ Պ. Սմէթ առանձին կը պաշտպանէ ինքզինքը, որովհետեւ աջակողմը կը լռէ, ինչպէս լռած է Երեսփ. Ժողովին մէջ, թէեւ պիտի քուէարկէ։ Ցետոյ խօսեցաւ Բիզն աբբան, որ ջատագովեց եկեղեցական գործերը ու մղուած հակալքոլական ու բարոյացուցիչ պայքարը։

ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԱ

Քաստրօ նախագահին շնորհակալութիւնը. — Բրոթոքոլները. — Կապոյտ Տետրակ. — Պէլճիքա:

Քարաքաս, 16 փետրուար.— Քաստրօ նախագահը, երբ ստացեր է Պ. Պոուէնի հեռագիրը որ բրոթոքոլներուն ստորագրութիւնը կը ծանուցանէր ու կը շնորհաւորէր, իսկոյն սա հեռագիրը ուղղեր է Պ. Պոուէնի.— «Իմ եւ Վենեզուէլայի խորին երախտագիտութիւնը կը յայտնեմ այն աշխատութեան եւ վճռական ընթացքին համար որով ծառայեցիք արդարութեան դատին։»

Ուաշինկթըն.— Մ. Նահանգաց բրոթոքոլը, Վենեզուէլայէն ունեցած պահանջներուն նկատմամբ, պիտի տրամադրէ թէ Ռուզվէլթ նախագահը ու Քաստրօ նախագահը մէյմէկ դոմիսէր պիտի կարգեն, եւ եթէ անոնք չկրնան համաձայնիլ, Սպանիոյ Թագաւորէն պիտի խնդրուի իրաւարար մը կարգել։ Բրոթոքոլը նաեւ պիտի տրամադրէ որ Կուայրայի ու Բուէրթօ-Քապէլլոյի մաքսատանց հասոյթներուն հարիւրին երեսունը իբրեւ աւանդ պահուին, մինչեւ որ Լա Հէյ իրաւարարական ատեանը որոշէ զանազան ազգերու պահանջմանց բաշխումը։

Լոնտոն.— Անգլիոյ կառավարութիւնը Վենեզուէլայի խնդրոյն համար Կապոյտ Տետրակ մը հրատարակեց որ 228 էջերէ կը բաղկանայ եւ կը պարունակէ զանազան նամակներ եւ հեռագիրներ՝ փոխանակուած Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան եւ Պէրլինի, Հռոմի, Ուաշինկթընի ու Քարաքասի բրիտանական դեսպաններուն եւ Լոնտոնի ֆրանսական ու գերմանական դեսպաններուն միջեւ։ Կապոյտ Տետրակը թէեւ ըստ սովորութեան բոլոր գրութիւնները չի պարունակեր, սակայն հեռագիրներուն ու նամակներուն թիւն է 272։ Առաջնոյն թուականն է 1901 մարտ 16 եւ վերջնոյնը՝ 1903 փետր. 14, հեռագիր մը զոր Լորտ Լանստաուն ուղղած է Ուաշինկթընի դեսպանին՝ ծանուցանող թէ պաշարումը վերցնելու համար հրամաններ տրուած են։

Պրիւսէլ.—Պելճիքա ալ 12 միլիոն ֆր. կը պահանջէ Վենեզուէլայէն եւ զանձելու պիտի աշխատի։

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով եւ ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը Կայս. Պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Անգլիոյ դեսպանատան գործակատարը, առաջին թարգմանը, երկու հիւրեր, պահականութեան հրամանատարը եւ վեց սպայ, Ֆրանսայի դեսպանատան պահականութեան հրամանատարը, Օսմ. Պանքային ընդհանուր տնօրէն Պ. Կասթօն Օպլանօ եւ դեսպանատուններէն յանձնարարուած տասնէ աւելի հիւրեր. Ներկաներէն ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ.—«Երէկ իրիկուն, ուրբաթ, Ֆրանսայի դեսպան Պ. Քոնսթան եւ Շուէտ-Նորվէկիոյ նախորդ դեսպան Սթէնպոքի կոմսը Կայս. Պալատ հրաւիրուելով ճաշեցին. յետոյ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, պատիւ ունեցան ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։ Կոմս Սթէնպոք Վեհ. Սուլթանին մատոյց արքայական այն գիրը որ կը ծանուցանէր թէ օսմ. կայս. կառավարութեան մօտ ունեցած պաշտօնը վերջացած է։»

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԻ ՄԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Ֆրանսայի Բէբրինեանի երեսփոխան Պ. Պարթիսոլ, կ'ըսէ Իգտամ, որ անցեալները Կ. Պոլիս եկած եւ Բումէլիի նահանգներէն Գոսովայի ու Սէլանիկի նահանգներուն մէջ ուղեւորութիւն մը կատարելէ ետքը Փարիզ դարձած էր, Լիպրըի լրագրին թղթակցին հետ տեսակցութիւն մը ունեցեր է։ Պ. Պարթիսոլ, կը յարէ Իգտամ, յայտարարեր է թէ նոյն նահանգներուն մէջ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ եւ թէ հակառակը պնդող հրատարակութիւնները անհիմն են։ Ֆրանսայի Երեսփոխանը յարեր է.—«Այցելած տեղերս անդորրութիւնը ու խաղաղութիւնը խանգարող բան մը չտեսայ։ Օսմ. կառավարութեան կողմէ բարեկարգական միջոցներ ձեռք առնուիլը անհրաժեշտ ընծայող բան մը չնշմարեցի։ Սէլանիկ գտնուած ատենս քանի մը անգամներ տեսակցեցայ ֆրանսական հիւպատոսին հետ, որ ամէն անգամուն ալ յայտարարեց թէ նահանգին մէջ իսլամ ու ոչ-իսլամ հպատակներուն միջեւ կատարեալ մտերմութիւն կը տիրէ։ Կայս. կառավարութիւնը այդ նահանգներուն մէջ շատ յարմար ու կանոնաւոր միջոցներու կը դիմէ տուրքերու հաւաքման մասին։» Պ. Պարթիսոլ Սէլանիկէն Կ. Պոլիս եկած ատեն ուրիշ շատ մը տեղեր ալ այցելեր է, որով կը յայտարարէ թէ այդ տեղերու մասին եւրոպական լրագիրներուն մէջ եղած հրատարակութիւնները ստուերով ու չափազանցութիւններով լեցուն են եւ զուրկ՝ որ եւ է կարեւորութենէ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ Նարոտնի Բրավա լրագիրը կը ծանուցանէ թէ, կ'ըսէ Սէրվէթ, Սոֆիայի ռուսական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Պահմէթէվ է որ ամէնէն առաջ հրաւիրեր է պուլկար կառավարութիւնը ցրուել խռովարարական ընկերութիւնները եւ խիստ միջոցներ ձեռք առնել խռովարարներուն դէմ։

—Չորեքշաբթի օրը Սոպրանիէի մէջ նախարարապետ Պ. Տանէվ, նոյն ընկերութեանց ցրուելուն եւ անոնց պետերուն ձերբակալման մասին եղած հարցումի մը պատասխանելով, յայտարարեր է.—«Ուզեցինք ապացուցանել թէ ընկերութեանց գոյութիւնը անհանդուրժելի էր, վասն զի մեզ վնասի կ'ենթարկէր։ Երկրին շահերն էին որ մեզ մղեցին այդ միջոցները ձեռք առնել։ Օրինաւորութենէ շեղողները գանգատելու պատճառ մը չունեցան, մինչդեռ միւսները գտան իրենց պատիժը։ Եթէ երկար ատեն հանդուրժէինք այդ ընկերութեանց գոյութեանը, կրնար ըլլալ որ Պուլկարիոյ համար մեծ եւ անդարմանելի դժբաղդութիւն մը պատահէր։ (Ծափահարութիւններ:)

—Ռատոսլավովի նախկին դահլիճին անդամներուն դատավարութեանը մէջ տուրքերու վարչութիւնը իբրեւ անձնական դատախազ ներկայանալով 2,361,903 ֆր. պահանջեց անոնցմէ։ Դատը ամսոյ վերջերը պիտի աւարտի։

—Բեբէր Լոյտ խօսելով այն միջոցներուն վրայ զորս պուլկար կառավարութիւնը ձեռք առած է խռովարարական ընկերութիւններուն դէմ, կ'ըսէ թէ բարեկարգութիւնը ու անդորրութիւնը վերահաստատելու պիտի նպաստեն։

ՕՍՄ. ԲԱՆԱԿԸ.— Աւստրիոյ կառավարական պաշտօնատարներէն մէկը, կ'ըսէ Մալումաթ, Նոյէ Ֆրայէ Բրեսէի մէկ խմբագրին հետ տեսակցելով յայտարարեր է թէ օսմ. բանակը, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, ամենակատարեալ վիճակի մէջ է, թէ օսմ. երկիրներու մէջ երկաթուղիի բազմաթիւ գիծեր գտնուելով, ատոնք մեծ կարեւորութիւն ունին զինուորական փոխադրութիւններու տեսակէտով եւ թէ օսմ. կառավարութիւնը շատ զօրաւոր ու կատարեալ բանակ մը ունի։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Իգտամ հետեւեալը կ'արտատպէ Յունաստանի լրագիրներէն.— «Յունաստանի ներքին գործոց նախարարութիւնը, հրամանագիր մը ղրկելով սահմանագլուխին մօտերը գտնուած գաւառներու կառավարիչներուն, ծանոյց աչալրջութեամբ քննութիւն կատարել օսմ. սահմանագլուխէն հելլենական հողը մտնողներու մասին։ Նաեւ անոնց անցագիրները մեծ ուշադրութեամբ քննել, Յունաստան գալու մասին որոշ նպատակ մը չունեցողները բնաւ չընդունիլ հելլենական հողին վրայ։ Աւելորդ է ըսել թէ այդ միջոցը կը վերաբերի այն աւազակներուն որոնք օսմ. զինուորներուն հալածանքներուն չկրնալով դիմանալ, հելլենական հողը ապաստանիլ կ'ուզեն»։

ԱՐԱՐՈՂԱՊԵՏ Իպրահիմ պէյ ապաքինած ըլլալով, երէկ, Կայս. Պալատ գնաց եւ հիւանդութեանը միջոցին ցոյց տրուած կայս. հոգածութեան մասին երախտագիտութիւն մատոյց եւ արժանացաւ կայս. մեծարանաց։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարար Ապտիւրրահման փաշա սկսած է ապաքինիլ։

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐԸ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Բումէլիի նահանգաց պաշտօնեաներուն նկատմամբ փութով քննութիւն կատարուի, անոնցմէ յոռի վարմունքի տէր եղողները իսկոյն պաշտօնանկ ըլլալով, պահանջուած յատկութիւնները ունեցող անձեր ընտրուին եւ տեղեկագիրը մատուցուի Կայս. Պալատ։

ՇՈՒԷՏ-ՆՈՐՎԷԿԻՈՅ դեսպան Սթէնպոքի կոմսը հանգստեան կոչուած է։ Սթոքհոլմ պիտի վերադառնայ։ Կոմսը երեքշաբթի պիտի մեկնի Կ. Պոլսէն։ Կոմսը տասներկու տարիէ ի վեր կը վարէր Կ. Պոլսոյ դեսպանութիւնը։ Շուէտ-Նորվէկիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան դիւանագիտական ճիւղին տնօրէն Սթրէօմֆէլթի կոմսը, այսօր, Արեւելեան ճեպընթացով Կ. Պոլիս կը ժամանէ՝ իբրեւ դեսպանատան գործակատար։

ՀԻՒՍԱՐ հեծելագունդերու սպաները պիտի ընտրուին միւս հեծելագունդերու սպաներէն։

—Ձիերու գնման համար սպաներ ու անասնաբոյժներ պիտի ղրկուին նահանգները։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Կայսերական հրամանագրի մը վրայ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն տեղեկութիւն ուզուեր էր թէ ի՛նչ միջոցներ ձեռք առնելու Անատոլուի երկաթուղիին երկու կողմը գտնուած գիւղերու եւ քաղաքներու տնտեսական վիճակը աւելի բարուքելու համար։ Նոյն նախարարութիւնը պատասխանեց թէ Էնկիւրիի նահանգը հետզհետէ կը բարգաւաճի, վասն զի անոր բերքերը Հայտար Փաշայի երկաթուղիով կ'արտածուին, մինչդեռ Գոնեայի նահանգը պատսպարուած նաւահանգիստ մը չունենալով, բերքերը մասամբ Հայտար Փաշայի երկաթուղիով կը ղրկուին, ճամբուն հեռաւորութենէն փոխադրութեան համար աւելորդ ծախք մը կ'ըլլայ, հետեւաբար հարկ է որ այդ նահանգը նաւահանգիստ մը ունենայ։ Ատալիայէն առեւտրական բաւական ծառնութիւններ կը կատարուին, սակայն նաւերը չեն կրնար պատսպարուիլ նաւահանգիստ։ Նոյն նախարարութիւնը կը յարէ թէ պէտք է կանոնաւոր նաւահանգիստի մը շինութեան ձեռնարկել ճարտարագէտ մը ղրկելով։ Այդ պատասխանը մատուցուեցաւ Մեծ-Եպարքոսին։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութիւնը ծանոյց նահանգները թէ կայս. Իրատէ չանուանուած կառավարական պաշտօնեայ մը մասին, զեղծման եւ կամ բողոքի վրայ, եթէ քննութիւն կատարել հարկ ըլլայ, կուսակալները, երբ պէտք տեսնեն, զանոնք պաշտօնէ դադրեցնեն առժամապէս եւ անոնց վերաբերեալ տեղեկագիրները յանձնեն Իտարէի Ժողովներուն՝ քննութիւն կատարելու համար. Նաեւ զեկուցում հաղորդուի այն նախարարութեանց՝ որոնց կը պատկանին այդ պաշտօնեաները։ Գաւառակները այդ կարգի պարագաներու մէջ նախապէս տեղեկութիւն տան գաւառներուն եւ ասոնք վերջիններն ալ նահանգներուն։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ.— Զինուորական սպառազինմանց վերատեսուչ Բահրի փաշայի որդին Բ. Դրան արտաքին թղթակցութեանց քարտուղարներէն Նիհատ պէյ նշանուեցաւ Փարիզի օսմ. դեսպան Մինիր պէյի աղջկանը հետ։ Նշանախօսութիւնը երէկ կատարուեցաւ Մինիր փաշայի ապարանքին մէջ։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպան տը Մալասփինա մարքիզին զաւակը, անցեալ օր, է Լա Հէյ մէջ։

ՎԱՍԻԼԱՔԻ ԷՖ. ՆՈԱՆԻՏԻ, Պալատան ու ծովային նախարարութեան ճարտարապետը, առջի օրը մեռաւ սունը չորս տարեկան։ Հանգուցեալ Մարքի Գալֆայի զաւակն էր։ Թէրսանէի բոլոր շէնքերը ու աւազանները Վասիլաքի էֆ.ի հսկողութեամբ կատարուեցան։ Վասիլաքի էֆ. ունէր Գալիփի տիճան, Ա. կարգի Մէճիտիէ, Բ. կարգի Օսմանիէ եւ Իմթիազի ու Իֆթիխարի նշանները։ Երկու մանչ եւ քանի մը աղջիկ զաւակներ ունի։ Մանչերէն մէկը Նանքօ պէյ Նոանիտի ծովային նախարարութեան եւ օսմ. փարոսներու ճարտարապետն է։ Միւս տղան ալ մէջ ճարտարապետութիւն կ'ընէ։

ՄԱՎՐՈԿՈՐԴԱՏՕ իշխանին փեսաները Գ. Գ. Սուցօ ու Պալթաձի, Աթէնքի օսմ. դեսպանատունը երթալով, շնորհակալութիւն յայտներ են՝ Վեհ. Սուլթանին կողմէ ուղղուած ցաւակցական հեռագրին համար։ Աւասիկ այդ հեռագիրը զոր ստորագրած է Կայս. Պալատան առաջին քարտուղար Թահսին փաշա.

«Տիկին Էլէն Մավրոկորտաթօ
Աթէնք,

«Վեհ. Սուլթանը, Օգոստափառ Տէրս, շատ զգածուեցաւ ձեր ողբացեալ ամուսնոյն մահուանը համար։ Անոր կայս. հրամանին համաձայն, կը փութամ ձեզ հաղորդել Անոր համակրութեան ու ցաւակցութեան հաւաստիքը։»

—Սէլանիկի կուսակալ Հասան Ֆէհմի փաշա որ Մավրոկորտաթօ իշխանին բարեկամն էր, ցաւակցական հեռագիր մը ուղղեր է անոր այրիին։

ԱԾԽԱՍՏԻ ՇԻՇՈՒԿ. — Ածխաստին (չարպոն) դէմ ազդու դեղ մը պիտի պատրաստուի միքրոպաբանութեան աշխատանոցին մէջ։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ. — Մաքսային վերատեսչութեան պաշտօնեաներէն Ասըմ պէյ ու Նորիկ էֆ. ծրագիր մը մատուցանելով ձեռնհաս պաշտօնարանին, 40 տարուան մնացորդ ուղեցին՝ ամառուան բանջարեղէնները ամաններու մէջ պահելով եղանակէն ետքը աժան գինով ծախելու եւ հասոյթէն մաս մը յատկացնելու Հիճազի երկաթուղիին։ Խնդրարկուները կը խնդրեն որ այդ գործին համար ուրիշին արտօնութիւն չտրուի։

ԳԱՎԱԶԷՆ կը գրեն թէ փոթորիկը հանդարտած ըլլալով, հոն սպասող շոգենաւերը ճամբայ ելեր են դէպի Սեւ ծով։

ԼԷՈՆ ԺԳ. Պապին ընտրութեան 26րդ տարեդարձին առթիւ, երէկ, գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան կաթոլիկ եկեղեցիներուն մէջ։

ՍՈՖԻԱՅԻ լրագիրները կ'ըսեն թէ այս տարուան նոր զինուորներուն թիւն է 18,185։

ՓԱՅՏ ԵՒ ԱԾՈՒԽ.—Քաղաքապետութիւնը նկատելով որ այս տարի սովորականէն աւելի փայտ եւ ածուխ կայ Կ. Պոլսոյ մէջ, գրեց թաղապետութեանց որ սուղ ծախելուն պատճառ չտրուի եւ անհնազանդները խստիւ պատժուին։

ՄԱՆԱՍՏԸՐԷՆ կը հեռագրեն թէ, կ'ըսէ Մալիւմաթ, զինուորական ջոկատ մը տասը չարագործներ ձերբակալելով յանձներ է տեղական կառավարութեան։

ՈԳԵԼԻՑ ըմպելիներու գործածութեան վնասներուն նկատմամբ յօդուածներ եւ գրութիւններ կը հրատարակուին դարձեալ Թուրք թերթերուն մէջ։ Մալիւմաթ գրական շաբաթաթերթը՝ իր վերջին թիւին մէջ հրատարակած է օսմաներէնի ծանօթ եւ բազմահմուտ ուսուցիչ եւ մեր աշխատակից Ստեփան էֆ. Կուրտիկեանի մէկ գեղեցիկ ոտանաւորը, որով բացատրուած է թէ ի՛նչ մեծ չարիքներ յառաջ կը բերեն ըմպելիները, ուրկէ զգուշանալ պարտք է ամէն ողջամիտ մարդու համար։

ԲԵՐԱՅԻ Թէքէ Պաշիի կողմը Կ. Պոլսոյ վերաքննիչ ատեանի պատժական ճիւղին առաջին քարտուղար Րէմզի պէյի սեպհական տունը 700 ոսկիի պիտի գնուի՝ պահականոցի վերածուելու համար։

ՊՐՈՒՍԱՅԷՆ կը գրեն թէ երկուշաբթի իրիկուն ձիւն տեղալ սկսեր եւ մինչեւ հետեւեալ օրուան իրիկունը տեւեր է, բայց միայն լեռներուն վրայ մնացեր է։ Ցուրտը բաւական սաստիկ է։

ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ.—Լոյտի Ակլայիա շոգենաւը որ Տրապիզոնէն եկած էր, Պոլսոյ նաւահանգիստին մէջ խարսխելու ատեն Աբոլօ շոգենաւին վրայ ինկաւ։ Ակլայիա ետեւի կողմէն վնասուեցաւ եւ նոյն միջոցին զարնուեցաւ ուրիշ շոգենաւի մը։ Մօտը գտնուած մավօնա մըն ալ վնասուեցաւ, բայց մէջինները ազատուեցան։

ԶՈՒՊՈՒՔԼԸՐԻ մէջ Հաճի Ահմէտ անուն ձկնորս մը, 35 տարեկան, իր կոկորդը կտրեց դանակով։ Վիճակը ծանր ըլլալով հիւանդանոց տարուեցաւ։ Յուսահատութեան շարժառիթը չքաւորութիւնն է։

Պ. ԼԷՕՆԻՏԱՍ ԱՐՆԻՈԹԻ.—Մոնիդեօռ կը հերքէ այն լուրը թէ չուններու մարզիչ Պ. Լէօնիտաս Արնիոթի սպաննուած ըլլայ։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՐՔԸ

Ներկայացումները կը շարունակեն յաջողութիւն գտնել։ Սիրքը գրեթէ միշտ լեցուած է խուռն բազմութեամբ։ Այս իրիկուն եւ վաղը երեք փայլուն ներկայացումներ, յայտագրի փոփոխութեամբ։ Անոնք որ վայրի գազաններ չեն տեսած, թո՛ղ Սիրք փութան, յուզումնալից վայրկեաններ անցընելու համար։

ԿԱՏԱԿԵՐԳԱԿ ԽՈՒՄԲԸ

Ինչպէս ծանուցինք, օսմ. կատակերգական խումբը իր առաջին ներկայացումը պիտի տայ վաղը, ժամը 8ին, Գոնգորտիայի թատրոնին մէջ։ Ներկայացուելիք թատերախաղն է ԹԵՆՈՐ ՏԱՄՊԸՐԼԻՆԿ, մէկ արար զաւեշտ, որուն պիտի յաջորդէ երեք արարուածով կատակերգութիւն մը՝ ԹՈՒԲԻՆԷԼԻ ԱՅՐԻՆԵՐԸ։ Գիները չափաւոր են։ Անշուշտ հասարակութիւնը իր ներկայութեամբ պիտի քաջալերէ այս նոր թատերախումբը, որ ամէն խրախուսանքի արժանի է։

Յանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ ինֆլիւէնզային հետեւանքը եղող սաստիկ հազբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Գրոնտորֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։
ՏՕՔԹ. ԱԹԷՔՈՒԼԻՍ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅԺՄԷՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Գաւառէն է որ կու գայ այս անգամ բարեգործական կտակի մը,— եւ իրականացած կտակի մը,— լուրը

Պարզ, գրեթէ անծանօթ մնացած մարդու մը յիշատակին,—որուն անունը իր մահէն ետքը միայն երեւցաւ թերթերուն մէջ,— հոգեհանգիստ պիտի կատարուի վաղը Ս. Փրկչի մատրան մէջ, եւ այսուհետեւ ալ, ամէն տարի, Յովակիմ-Աննայի տօնին օրը, պիտի կրկնուի նոյն արարողութիւնը։

Այս կրօնային յարգանքին արժանացող հանգուցեալն է,—գուշակեցիք անշուշտ,—Յովակիմ Թոփսագալեան՝ Տրապիզոնցի այն ազգայինը՝ որ 1902ին վերջերը մեռաւ Պէյրութի մէջ եւ որ, իր կենդանութեանը, 400 ֆրանս. ոսկի կըտակած էր Հիւանդանոցին։ Այդ գումարը որ աւանդաբար թողուած էր Երուսաղէմի Յունաց Պատրիարքարանը, Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հօր միջոցաւ գանձուելով՝ Հոգաբարձութեան ղրկուած էր իր Փոխանորդին՝ Երէցեան Սրբազանի ձեռքով։

Կ'արժէ որ Տրապիզոնէն կամ Պէյրութէն, Թղթակից մը, կենսագրական նօթ մը հաղորդէ Պոլսոյ թերթերուն Յովակիմ Թոփսագալեանին վրայ. արհեստաւոր կամ խանութպան, այդ համեստ կըտակատարը իր օրինակովը ո՛չ միայն ցոյց կու տայ թէ բարիք ընելու համար անպատճառ մեծահարուստ ըլլալու պէտք չկայ, այլեւ բարիքին գործադրութեան եղանակն ալ հաստատ հիմերու վրայ դրած ըլլալու առաւելութիւնը կ'ընծայէ։

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը արժանաւորապէս կը մեծարէ միջակ դասակարգի պատկանող այս բարեպաշտ Հայուն յիշատակը՝ հոգեհանգստեան պատարագով ու պաշտօնով, ինչպէս ծանուցած էր երէկ իր յատուկ մէկ Յայտարարութեամբը։ Այդ գիրը, գաւառներուն մէջ, կրնայ եւ պէ՛տք է որ իր բարերար ազդեցութիւնը ներգործէ մտքերու եւ սրտերու վրայ, գրգիռ մը տալու համար նմանօրինակ կտակներու եւ նուիրատուութիւններու։ Գաւառային քաղաքներու մէջ որքա՛ն Թոփսագալեաններ կան, խնայողութեամբ ու աշխատութեամբ կոկիկ հարստութեան մը տիրացած, որոնք իրենց արտէն ու այգիէն անդին չեն տեսներ ու անզաւակ կը մեռնին՝ ծեր հասակնուն մէջ, երբեմն մինչեւ իսկ ամուրի, հեռաւոր ազգականներ միայն ուրախացնելով։ Ատոնց համար եթէ հոգեկան հրճուանք մը չկայ ապագայ բարեգործութեան մը խոկալին մէջ, գէթ փառասիրական գոհացում մը կրնան գտնել՝ թէ ամբողջ հասարակութիւնը օր մը պիտի իմանայ իրենց անունը, թէ Հիւանդանոցին պէս մեծ հաստատութեան մը ամբողջ պաշտպանեալները պիտի օրհնեն զինքը, եւ տարուէ տարի պիտի նորոգուի այս վերյիշումը եկեղեցիին մէջ ու լրագրութեան միջոցաւ։

Գալֆայեան Որբանոցի Խնամակալ տիկինները, երէկ, Ս. Պատրիարք Հօր բնակարանին մէջ կարգ մը խորհրդակցութիւններ կատարեցին՝ Գալֆայեան Որբանոցին նկատմամբ։

—Վարչական Ժողովները Բարեկենդանի առթիւ հրաւիրուած չըլլալով, Մեծ Պահքի մէջ միայն նիստ պիտի գումարեն։

—Ժամանակին ծանուցուեցաւ թէ Ս. Հայրապետը, ընդունելով Հռոմէական Եկեղեցիէն բաժնուելով ուղղոյն Եկեղեցի կազմող կարգ մը Լեհացիներու դիմումը, արտօներ է Ամերիկայի Առաջնորդ Սարաճեան եպսկ. ը որ անոնց ներկայացուցած քահանայացուները ձեռնադրէ եւ միանգամայն փափաքած էր ունենալ այդ Լեհացիներու դաւանութեան մասին կարեւոր տեղեկութիւններ։ Լեհացիները իբր մէկ ամիս առաջ ժողով գումարելով, որոշեր են պատասխանել Ս. Հայրապետին պահանջներուն, եւ իրենց գումարման մէջ տրուած որոշումը հանրագրութեամբ ղրկած են Սարաճեան եպսկ. ի։ Այդ հանրագրութիւնը ստորագրած են Լեհացի բոլոր եկեղեցականները եւ ժողովին դիւանը, եւ զայն ամերիկեան կառավարութեան հաստատել տուած են։ Այդ հանրագրութեամբ կը խոստանան. Ա. Քանի որ ձեռնադրութիւն պիտի առնեն Ն. Ս. Օծութենէն, եւ անոր անունը յիշել իրենց եկեղեցիներուն մէջ՝ իբր հոգեւոր պետ իրենց Եկեղեցւոյ։ Բ. Ասկէ վերջը եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւնները միշտ Ս. Էջմիածին, Կաթողիկոսներուն կատարել տալ։ Գ. Իրենց եկեղեցական առանձին կազմակերպութիւնը պահելով հանդերձ, կրօնական խնդիրներու մէջ, Կաթողիկոսներու իրաւասութեան ներքեւ մնալ։ Սարաճեան եպսկ. այդ գիրը արդէն ղրկած է Էջմիածին։

—Արմաշի Խնամակալութիւնը փափաքած էր որ Սալմաթօմրուքի վարժարանին հոգը յանձնէ Պալաթի Թաղ. Խորհուրդին, ամսական որոշ գումար մը յատկացնելով։ Թաղ. Խորհուրդը նկատելով որ պիտի չկարենայ օգտակարապէս ստանձնել այդ վարժարանին հոգը, մերժողական պատասխան տուած է։

—Զէյթունէ կը գրեն թէ տեղւոյն Հայ. Հռոմէական երեւելիներէն Փանոս աղա Պարութճեան, որ քանիցս անդամակցած է Իտարէ Մէճլիսին, ընտանիքով վերադարձած է իր Մայրենի Եկեղեցւոյն գիրկը։ Նոյնպէս տեղւոյն Հայ-Բողոքականներէն երկաթագործ Մանուկ աղա—մէկը առաջին անգամ բողոքականութեան յարողներուն—ինչպէս նաեւ Վարդիվար աղա Միլիտոնեան իրենց ընտանիքներով Մայրենի Եկեղեցիին գիրկը վերադարձած են։

—Սապահի մէջ կը կարդանք.—«Պէյրութ գտնուող՝ Սիսի նախորդ Կաթողիկոս Յովհաննէս էֆ.ի կայս. Իրատէով յատկացուած հազար ղրուշի ամսաթոշակին 1318 տարուան քանակութիւնը՝ տասներկու հազար ղրուշ՝ Պէյրութի նահանգին նոյն տարուան հասոյթներէն հատուցուելու համար «հավալէ»մը պատրաստուած եւ Մալիէի կողմէ ղրկուած է դատական նախարարութեան։»

—Կրօն. Ժողովի ատենապետ Տ. Գրիգորիս Արքեպս. Յովհաննէսեան երէկ Ազգ. Հիւանդանոց երթալով, այցելութիւն տուաւ Տ. Աղան եւ Տ. Բարթուղիմէոս վարդապետներուն, որոնք ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ են եւ նոյն Հաստատութեան մէջ կը գտնուին։ Ն. Սրբազնութիւնը Հիւանդանոցի միւս յարկերն ալ այցելելով, պաշտպանեալները մխիթարեց։

—Պոլիս գտնուող բարձրաստիճան եկեղեցականներ եւ ծանօթ ազգայիններ շնորհաւորական նամակներ ուղղած են Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս Սրբազանի, շնորհաւորելով զինքը՝ Արքեպիսկոպոսութեան աստիճան շնորհուելուն առթիւ։

—Ս. Էջմիածնայ միաբաններէն Տ. Մակար Արքեպ. Բարխուդարեան հրատարակած է Աղուանից պատմութեան Ա. հատորը եւ ձօնած Զմիւռնիոյ Առաջնորդ Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանի, որուն վարդապետութեան օծակիցն է եւ անոր յանձնարարութեամբ պատրաստած է այդ աշխատասիրութիւնը որ Մակար Արքեպ.ի 15րդ հեղինակութիւնն է։

—Պաշտօնակից մը, այս առտու սա կենսագրական նօթերը կը հրատարակէ Յովակիմ Թոփսագալեանին վրայ՝ որուն 400 ոսկիի կտակը մեր այսօրուան «Այժմէութիւններ»ուն նիւթը կը կազմէ.—«Յովակիմ Թոփսագալեան ծնած է Տրապիզոն, 1840ին։ Ծնողքը խիստ աղքատ ըլլալով, անկարող գտնուած է կանոնաւոր վարժարան մը դնելու, հետեւաբար Յովակիմ տեղւոյն վարժարանին մէջ պարզ գրել կարդալ մը սորված է։ Քսան տարեկան հասակին մէջ պանդխտութեան կ'ելլէ։ Պաթում, Թիֆլիզ, Շուշի, Երեւան, Ախալցխա եւ ռուսական ուրիշ քաղաքներ բաւական տարիներ դեգերելէ վերջ, Էջմիածին ուխտի կ'երթայ։ Էջմիածնէն կը վերադառնայ Վան, Պիթլիս, Մուշ։ Ս. Կարապետ ալ կ'երթայ։ Բաւական տարիներ այս քաղաքներն ալ շրջելով, կը մտադրէ Ս. Երուսաղէմ երթալ։ 1885ին կը հասնի Երուսաղէմ. ուխտը կատարելէ վերջ կ'որոշէ Յոպպէ իջնել եւ հոն հաստատուիլ՝ առեւտրական գործով մը պարապելու մտադրութեամբ։ Յոպպէի մեր վանքին կից մթերանոց մը կը վարձէ եւ կը սկսի նպարավաճառութեամբ եւ գինեպանութեամբ զբաղիլ։ «Մաքսատան բոլոր պաշտօնեաները համարեա իր յաճախորդներն էին, երբեմն ատոնցմէ ոմանց կերակուրն ալ ինքը կը պատրաստէր։ Նոյն գործին ու խանութին մէջ ամբողջ 12 տարի մնաց։ Օր մը անակընկալ հիւանդութեան մը ենթարկուելով, թողուց գործն ու խանութը եւ մեկնեցաւ Կիպրոս։ Բնաւորութեամբ եւ կենցաղով հեզաբարոյ էր, կրօնքին ու հաւատքին մէջ հաստատամիտ. երկայնահասակ, թուխ եւ վտիտ կազմուածք մը ունէր։ Պէտք է յիշել նաեւ որ Հիւանդանոցի կտակած 400 ֆրանս. ոսկին 12 տարուան ընթացքի մէջ խնայողութեամբ շահած էր այդ խանութին մէջ։»

—Ուսումնական Խորհուրդը երէկ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ եւ զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով.—1. Ուսուց. Քննիչ Յանձնաժողովը ներկայացուցած էր վերջին անգամ տեղի ունեցած բացառիկ քննութեանց տեղեկագիրը եւ իւրաքանչիւր անձի զանազան ճիւղերու մէջ ունեցած քննութիւններու նիշերու յատուկ ցուցակով մը, ուսկէ կը տեսնուէր թէ այս քննութեան մասնակցած էին 40 անձեր՝ որոնց 36ը արդէն պաշտօնի վրայ կը գտնուէին մայրաքաղաքիս վարժարաններու մէջ, իսկ չորսը թէեւ անպաշտօն, սակայն վկայուած էին եւ թէ պաշտօնով գաւառ պիտի մեկնին։ 2. Խորհուրդը ուշադրութեան առաւ նոյն տեղեկագիրը եւ յարակից ցուցակը ու որոշեց քննութեանց արդիւնքը յայտագրել առ Ս. Պատրիարք Հայրն կարեւոր ծանօթութիւններով եւ օժնական ուսուցիչներու վկայական տալ հետեւեալներուն. Տիկին Ակիւլինէ Հալէպլեան, Տիկին Հայկուհի Վարդանեան, Օրիորդք Ազնիւ Աչեճեան, Ազնիւ Պէրպէրեան, Աղաւնի Գափամաճեան, Աղաւնի Համամճեան, Անժէլ Յովհաննէսեան, Աննիկ Գաբակլօզեան, Արաքսի Գալֆայեան, Արաքսի Կէմճեան, Արմենուհի Քիթապճեան, Լուծէնի Տօնիկեան, Թագուհի Չէվիկեան, Խաւրիկ Աչճեան, Ծաղկինէ Իւրէջեան, Հայկանուշ Նսայեան, Մաթիլտ Յովհաննէսեան, Մարի Գագմաճեան, Մէօհրիւպէ Տէմիրճեան, Նարկիզ Տօղրամաճեան, Նուարդ Շէհրիկեան, Նուարդ Բիւրքճեան, Ռօզա Կէմճեան, Սրբուհի Թաշճեան, Վերգինէ Ալլըճեան, Վերժին Գէորգեան, Ֆլօրա Շէօլէեան, Անդրանիկ էֆ. Նսայեան եւ Սահակ էֆ. Սարգսեան։ 3. Մօտակայ գաւառի մը վարժարանի ուսուցչուհիներէն միայն բանաւոր պատճառաւ եւ անձնական տկարութեան հետեւանօք երկամսեայ բացակայութեանն առթիւ խնդիր ծագած ըլլալով անոր թոշակին վճարման մասին, Խորհուրդը ուշադրութեան առաւ զայն եւ նկատելով որ այս տեսակ պարագաներու մէջ պաշտօնէից թոշակն ի վաղուց հետէ ընկալեալ սովորութեամբ չկրնար անվճար թողուիլ, որոշեց այս մասին հրահանգ տալ տեղւոյն Թաղ. Խորհրդոյն։ 4. Կարապետ էֆ. Տէմիրճեան գրով մը ներկայացուցած էր տարրական դասընթացքի աշակերտաց համար պատրաստած «Իրագիտութեան» դասագրքին ձեռագիրը, լրացուցած ըլլալով՝ ըստ վերջին դիտողութեանց հարկ եղած սրբագրութիւնները։ Որոշուեցաւ ըստ կանոնի քննութեան ենթարկել այս աշխատութիւնը եւ ըստ արդեանց տնօրինել պարտ ու պատշաճը։

ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Յանուն հաստատութեանս մէջ պատսպարուած որբուհիներուն՝ որբանոցիս խնամակալութիւնն իր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ հետեւեալ բարեսէրնուիրատուներուն։ Տէր եւ Տիկին Գառնիկ Ց. Ֆնտքլեան 900 ղրշ. (Մանչէսթր) Այրի Տիկ. Նեմզար Ց. Ֆնտքլեան 300 ղրշ. Խաչիկ էֆ. Շահպազ 324 ղրշ. Տիկին Աղաւնի Ց. Գարակէօզեան Սինկէրի կարի նոր մեքենայ մը՝ լաւ տեսակէն։ Ինճիճեան էֆ. եւ որդիք. 37 հատ անձեռոց, 37 զոյգ գուլպայ, 37 հատ սանտր, 37 հատ կերակուրի դգալ, 37 հատ թէյի դգալ, 37 հատ պատառաքաղ, 37 հատ կարի մկրատ, 60 տուզինա սատափ կոճակ, 2 բաքէդ գնդասեղ, 7 տուզինա թաշկինակ, 3 ծրար փէստօն, 3 մեծ շիշ օ տը Քօլոնեա, 4 տուզինա օճառ։ Բարեսէր տիկին 4 թօփ պասմայ, Յարութիւն էֆ. Կարագեան որդիք. 1 թօփ ֆանելայ, բարեսէր տիկին 1 թօփ ֆանելայ, Օհաննէս Կ. եւ Փափազեան էֆէնտիք 2 ծրար սարկը, Կ. եւ Մ. Խէրպէկեան 1 ծրար խասա, Աբրահամ էֆ. եղբարք 1 ծրար խասայ, բարեսէր տիկին 1 ծրար խասա, Տ. եւ Մ. Գարակեօզեան էֆէնտիք 30 եարտայ խասայ, բարեսէր տիկին 24 հատ խաւլու, 6 հատ անձեռոց, 20 հատ թաշկինակ, Խաչատուրեան էֆ. եւ որդիք 24 զոյգ գուլպայ, Ց. եւ Մ. Մարկոսեան էֆէնտիք 3 տուզինա գունաւոր գուլպայ, Տէր Աճարոնեան էֆէնտիք 10 հատ անձեռոց, Լեւոն էֆ. Գօնչէկիւլեան 10 հատ անձեռոց, Գառնիկ էֆ. Սեպուհեան 1 ծրար քանէվաչօ, բարեսէր տիկին 5 օխա խասայի կօտր, Տէր Ներսէսեան էֆէնտիք՝ դըպրոցական պիտոյքներ, Աւետիսեան էֆէնտիք եղբարք 2 տուզինա թաշկինակ, Մաքսուտ եւ Օննիկ էֆէնտիք 2 տուզինա ճախարակ, 2 տուզինա ոսկոր կոճակ, Ս. Ֆասուլաճեան էֆ. 6 հատ անձեռոց, Գրիգոր էֆ. Մաքուլեան 1 բանտիլ ժամացոյց, Մազլըմեան եւ Մինդանճեան էֆէնտիք սնտուկ մը դեղօրայք բաւական քանակութեամբ, Աբրահամեան Տախտաճեան էֆէնտիք 6 հատ կալվանիզ դոյլ, 6 հատ կալվանիզէ կէռաէլ, բարեսէր տիկին 2 հատ դոյլ, Յովսէփ էֆ. Փափազեան 8 զոյգ կօշիկ, Պիլէճիկեան Կ. Ա. էֆ. մէկ օսմ. ոսկի։

Ի դիմաց Որբանոցիս
Խնամակալուհի Տիկնանց
Մայր Գալֆ. Որբանոցի
ՔՐԻՍՏԻՆԷ ՄԱՅՐԱՊԵՏ ՓԱՓԱԶԵԱՆ
Խասգիւղ

Այրի Տիկին Ռամելա Ելմասեան, Այրի Տիկին Վառվառեայ Ելմասեան, Այրի Տիկին Նազիկ Սարգիսօֆ եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Տօքթօռ Ելմասեան, Տէր եւ Տիկին Պետրոս էֆէնտի Անդրանիկեան, ինչպէս նաեւ Սէֆէրեան, Զենոբ պէյ Մէրհամէթճեան, Տէվլէթեան եւ Պալեան ընտանիքները կը ծանուցանեն զգառնագէտ մահ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԵԼՄԱՍԵԱՆԻ

որ յետ կարճատեւ հիւանդութեան կնքեց իր մահկանացուն, թողլով ի սուգ անմխիթար իր բոլոր ազգականները եւ բարեկամները որք կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին, որ պիտի կատարուի այս կիրակի Բերայի Սուրբ Երրորդութեան եկեղեցիին մէջ, ի ժամ 8 (Ը. Թ.) ուր փոխադրուած է հանգուցեալոյն մարմինը եւ ուրկէ պիտի փոխադրուի Շիշլիի ազգային գերեզմանատունը։

Բերա, 8/21 Փետրուար 1903

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՓԼ)

ՀՌՈՄ, 20 փետր.— Երեսփ. Ժողովը ընդունեց այն ծրագիրը, որով Մարքոնիի դրութեամբ եւ խիստ զօրաւոր անթել հեռագրի կայան մը պիտի հաստատուի Իտալիոյ եւ Արժանթինի միջեւ։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 20 փետր.—Երեսփ. Ժողովը շարունակեց ելմտական ծրագրին վիճաբանութիւնը։ Ելմտական Նախարար Պ. Ռուվիէ մինչեւ հիմա յաջողեցուց գինեգործներու մասին իր պատրաստած ծրագրին յօդուածներու մեծ մասին քուէարկութիւնը։ Վիճաբանութիւնները հաւանօրէն շաբաթ օրը աւարտին, Նախարարութեան համար գոհացուցիչ կերպով։ Ծրագիրը եթէ բոլորովին մերժուէր, Պ. Ռուվիէ պիտի հրաժարէր։

—Ծերակոյտը քուէարկեց օրինագիծ մը, որ խստիւ կը ջնջէ կիներ ու աղջիկներ վաճառելու գործառնութիւնները։ Ծերակոյտը շարունակեց զինուորական երկու տարուան ծառայութեան ծրագրին զանազան յօդուածներուն քուէարկութիւնը։ Ութը յօդուածներու քննութիւնը միայն մնացած է։

ՎԻԷՆՆԱ.— Երեսփ. Ժողովը քուէարկեց զինուորներու թիւը աւելցնելու ծրագիրը, բայց 108ի դէմ 218 ձայնով մերժեց զինուորական երկու տարուան ծառայութիւնը։

ՀՌՈՄ.— Պապին ընտրութեան 26րդ տարեդարձին առթիւ երեսուն հազար հոգի ներկայ էին Ս. Պետրոսի եկեղեցիին մէջ կատարուած արարողութեանց։ Լէոն ԺԳ. մեծ խանդավառութեամբ ողջունուեցաւ։

ԱԹԷՆՔ.— Պ. Տէլեանիս, այսօր, Երեսփ. Ժողովին ներկայացուց 1903ի տարեշրջանին ելմտացոյցի ծրագիրը։ Հասոյթներն են 119,406,501 եւ ծախքերը 114,151,539 դրախմի՝ որով հասոյթներու 5,254,962 դրախմիի աւելցութիւն մը կայ։ Պ. Տէլեանիս նաեւ ներկայացուց վարչական բարենորոգմանց քանի մը ծրագիրներ։ Երեսփոխաններուն թիւը 198ի պիտի զեղչուի։ Գաւառներու կառավարիչներուն եւ դատաւորներու մասին ալ զեղչեր պիտի ըլլան։ Հանրային պարտքի տոկոսը կարգի կը դրուի։ Հնագիտական ճիւղը պիտի լրացնէ Աթէնքի պեղումները։ Խնայողութեան այդ բոլոր միջոցները լաւ տպաւորութիւն մը գործեցին Երեսփ. Ժողովին վրայ։ Ընդհանուր հաւանութիւն կը յայտնուի։ Պ. Տէլեանիս մեծ խանդավառութեամբ ողջունուեցաւ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 7 Փետրուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	22	32 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	22	35
Ամէնէն վար գին	»	22	27 1/2
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց.	ֆր.	124	50
Ամէնէն բարձր գին	»	124	75
Ամէնէն վար գին	»	122	75

ԲԱՑՈՒՄ 8 Փետրուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Գ.	Փ. Կ.	22	3[illegible]
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	124	12
Շիրքէթի Խայրիէ		30	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Յուս. Օթմ. Շանժ է Վալէօռ		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	22
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	07
» ժուիսանս		1	60
» պարտաթուղթ		492	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		496	—
Թրանսվալ		144	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		266	50
Լավրիոն		82	—
Անատոլի երկաթուղի բաժնեթուղթ		18	45
» պարտաթուղթ	«	527	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	111	15
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	63 3/4
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	06

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	27
Անգլիական ոսկի	»	110	03
Պօլ էմբէրիալ	»	90	10
Քրիմիզ	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—
Մէթալիք	»	—	—
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 20 Փետրուար

Անգլիական Քոնսոլիտէ		92	12
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.		60	50
» » » Գ. բաց.		29	87
» » » Դ. գոց.		29	75
Օսմանեան Պանքա		14	12
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		42	50
» Մոնոբոլ		44	50
Պուլկարական 1888		91	50
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		107	37
Տօմինիայ		105	25
Թրանսվալ		5	68
Այտին երկաթուղի		14	—
Փոխանակագիր		25	37 1/2

ԲԱՐԻԶ, 20 Փետրուար

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		100	02
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	30	25
» գոց.	»	30	27
» » » Բ.	»	—	—
» » » Գ.	»	22	77
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	607	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	128	—
Օսմ. մաքսատուն	»	477	—
Օսմ Ռէժի	»	374	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	—	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1121	—
Իտալական Ռանթ	»	102	55
Սպանիական արտաքին	»	92	20
Թրանսվալ	»	144	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	160
Դրամ. գինչ	»	—	—

ՊԵՐԼԻՆ, 20 Փետրուար

Ռուպլը	ֆր.	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	124	70
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	70
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	325

ՎԻԷՆՆԱ, 20 Փետրուար

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	240	10
Ռումէլի երկաթուղի	»	119	50
Օսմ. Ռէժի	»	346	—

ՊՐԻՒՍԷԼ, 20 Փետրուար

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	30	05
Ռումէլի երկաթուղի	125	—

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՃՐԱՏԵԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(Ժիլա Զաւաքճեանց դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ սարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն՝ երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամհանութիւն։

Զննները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ԱՆԳԻՐԸ

Ու եղաւ որ հարցուի թէ ինչո՞ւ Ս. Սարգիս աղէկ գողցող եւ պարծեւ Ս. Հայրապետը Մեծ-Պապուկ կ'ըլլան, եւ Ս. Վարդանանցին այդուց կ'ըլլայ,— Ըսէք, նոր հրատարակուած Անգիր Դըպրութեան Բ. հատորի Դ. Տետրին մէջ զըրուած է։ Գին ամբողջին՝ 25 ղրուշ։ Գաւառական՝ 10։ Դիմել Պաղտասարեան գրատուն, Սուլթան Համամ, թիւ 14։
1—3

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— 1903 մարտ ամսուան, որն է ոգելից ըմպելիներու տուրքին առաջին մասնավճարի պայմանաժամը մօտենալուն հետեւանօք, Օսմ. Հանրային Պարտքի վարչութեան ընդհանուր տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պոլսոյ եւ արուարձաններու մէջ ոգելից ըմպելիներու վաճառումովը զբաղողներուն թէ՝ կանոնագրին 12րդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն, պէտք է ներկայ փետրուար ամսոյ միջոցին ներկայանան ոգելից ըմպելիներու Պոլսոյ Տեսչութեան, որ կը գտնուի Չինաքանի նոր շէնքին վերի յարկը, ստանալու համար իրենց արտօնագիրը, համաձայն նոյն կանոնագրին 10րդ յօդուածին։ Անոնք որ մինչեւ մարտ 1 վերոյիշեալ Տեսչութեան չեն ներկայանար, օրինական պատիժի պիտի ենթարկուին։ 3—10

3/16 փետր. 1903

⁂

Շերամաբուծական հսկողներու ընտրութեան համար, անցեալ հոկտ. 28ին (Ը. Ե.) երկրագործական նախարարութեան պաշտօնատան մէջ բացուած մրցումին մէջ 12 պսակաւորներ ընդունուած էին։ Արդ, Օսմ. Հանր. Պարտքի Ընդհ. տնօրէնութիւնը անբաւական գտնելով այս թիւը, կը ծանուցանէ շահագրգռուողներուն թէ՝ շերամի հունտերու պատրաստութեան եւ վաճառման մասին գոյութիւն ունեցող եւ կայս. Իրատէով վաւերացուած 1318 մայիս 12ի կանոնագրին Ա. յօդուածին երրորդ հատուածին տրամադրութեան համաձայն, Կ. Պոլսոյ մէջ նոր մրցում մը պիտի բացուի, որուն պիտի կրնան մասնակցիլ մասնագէտ գործակալներ, որոնք, քննութենէ ետքը, գաւառներու մէջ շերամաբուծութեան հսկող պիտի անուանուին, եւ պիտի զբաղին նաեւ մասնաւորապէս քոնթրոլ ի գործ դնելով շերամի հունտերու պատրաստութեան եւ շերամ հասցնելուն վրայ։

Վերոյիշեալ մասնագէտ-գործակալները, որոնց թիւը պէտքին կախում պիտի ունենայ, պիտի ստանան 600 ղր.ի ամսաթոշակ մը, ինչպէս նաեւ իրենց տեղափոխութեան ծախքերը։ Ընտրելիները պարտին ի ձեռին ունենալ Օսմ. Կայսրութեան երկրագործական վարժարաններէն մէկուն եւ կամ Պրուսայի Շերամաբուծական վարժարանին կողմէ տրուած վկայական մը, եւ պէտք է քննութիւններ տան ընդհանրապէս հունտերու պատրաստութեան եւ շերամներու բուծման տեսական եւ գործնական եղանակներուն, ինչպէս նաեւ թթաստաններ հասցնելու եւ թթենիներու ենթարկուած հիւանդութեանց վերաբերեալ խնդիրներու մասին։ Մրցումի մասնակցողներէն անոնք որ գոհացուցիչ քննութենէ մը ետքը ընդունուին, պարտաւոր պիտի ըլլան կատարելու բոլոր վերոյիշեալ պաշտօնները՝ ո՛ւր որ ղրկուին։ Փափաքողները պէտք է իրենց խնդրագիրը իրենց ունեցած վկայականին հետ՝ ուղղեն Հանր. Պարտքի Վարչութեան ընդհ. տնօրէնութեան, Կ. Պոլիս, ուր պարտին գտնուիլ, 1903 փետր. 15/28ին, երբ տեղի պիտի ունենան քննութիւնները։

3/1 փետր. 1903 3—6

⁂

Հանր. Պարտքի Վարչութեան ընդհանուր տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանը մտնել փափաքողներուն թէ՝ վարժարանին բացումը տեղի պիտի ունենայ 1903 (1319) մարտ 22ին (Ապրիլ 4)։ Ընդունելութիւնները հետեւեալ պայմաններով տեղի պիտի ունենան։

Վարժարան մտնել ուզողները պէտք է առ նուազն 18 տարեկան ըլլան. բացառութիւն չըլլար։ Ընտրելիները հետեւեալ նիւթերուն վրայ քննութիւն պիտի անցընեն. 1. Թուաբանութիւն. 2. Երկրին մէջ խօսուած մէկ լեզուն գրել գիտնալ։

Քննութիւնները Թուրքերէն լեզուով տեղի պիտի ունենան։ Շերամաբուծական վարժարանը ընդունելի աշակերտներուն թիւը միայն 30 հոգի նշանակուած ըլլալով, այդ 30 աշակերտները պիտի ընտրուին քննութեանց մէջ ընտրելիներու շահելիք թիւերուն կարգին համաձայն։ Հետեւաբար վարժարան մտնել փափաքողները նշանակուած թուականէն առաջ պէտք է իրենց խնդրագիրները ուղղեն Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանի տնօրէնին, եւ բացման օրը ներկայանան, իրենց ծննդեան վկայագրով եւ բարի վարքի վկայականով մը։ Բ. տարեշրջանի աշակերտներուն ալ կը ծանուցուի թէ պէտք է վարժարանը գտնուին երկուշաբթի օրը, 24/6 ապրիլ 1903 (1319), իրենց դասերը պիտի վերսկսին միեւնոյն օրը, ճիշդ ժամը 6ին (Ը. Թ.)։

8/21 Յունվ. 1903 3—8

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Eau minérale naturelle
Krondorf
la meilleure
boisson de table et rafraîchissante.

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 687 ՄԻԼԻՈՆ ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուգակցած դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առաւելեան պայմաններ, վճարման դիւրութիւնք: Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՐ, ընդհանուր գործակալ, Ինաէէթ խան, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս: 579

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝	Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝	Պոլիս, Եէնի ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝	Բերա, Շիտակ ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիօն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Իզմիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Գասթէմունի, Դամասկոս, Գօնիա, Լառնագա, Գահիրէ, Մէրսին, Միտիլլի, Ուշաք, Բորդ-Սաիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն:

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գոնթ-գուրան) փոխատուութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (պօլիցա) պահեստ առնելով:

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ: Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրտիններ կուտայ:

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժեքաւոր առարկաններ կ'ընդունի ու կը պահէ:

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կտրօններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ:

Օսմ. Պանքան հետեւեալ պայմաններով եւ տոկոսներով դրամ պահեստի կ'ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100ին 3 ու կէս տոկոս կուտայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100ին երեք: 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 առ հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան $1^1/_2$ առ հարիւր:

Պոլսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, եւ ասկէ զատ ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ եւ գօնսինիասիոնով եւ ազատ տեբոզիթոյով ապրանքներ առանդ կ'ընդունի:

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), եւ անմիջապէս յանձնելու պայմանաւ կը գնէ եւ կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Բուժլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Ռումանիայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր եւլն. եւլն.: Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Բուժլիի Երկաթուղեաց արժեթուղթերու բրօմեսները եւ Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 100 օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով:

Օսմ. Պանքան $3^1/_2$% ֆրանսական եւ 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կուտայ, պզտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տուփերուն մէջ կը պահուին: Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն համեմատութեամբ, եղած փոխատուութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ:

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք առանց նեղութեան խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եանոսի նման զզուեցուցիչ ջուրերն ու գեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են. ու փութացէք գնել

VILLACABRAS

ալխաքաղաքական մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բասդիօնեան դրութեամբ զտուած յստակ ջուր մըն է և առ գինւոյ կը խմուի: Ազդեցութիւն անմիջական: ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ ուրիշ մաքրողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ: Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու: Պնդութիւն, գլխացաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն կ'ազատին պնդութենէն և անոր ձգած անհանգստութիւններէն:

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառանոցներու մէջ: 504

LE PHENIX AUTRICHIEN

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՐՏՕՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ

Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 Քր. Կեանքի ճիւղ 31,008,000 Քր. Ծովային ճիւղ 15,264,915 Քր.

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է Կ. ՊՈԼԻՍ ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Գրասենեակները, Կ. Պոլիս, Հաճօբուլօ խան, 52—56:

Լիազօր Ներկայացուցիչ
Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

745

Ծանօթ.—Գաւառներու մէջ յարգելի և գործունեայ գործակալներ կ'ընդունին:

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La
VELOUTINE

[illegible] 584

CH^{les} FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

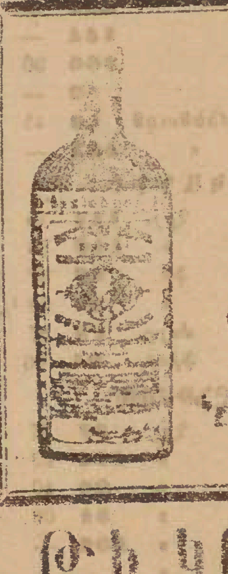

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ
Տիեզերահռչակ համբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է ճշմարիտ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի բոլոր դեղագործարաններու և դեղավաճառանոցներու մէջ: 387

ԹԸ ԿՐԻՇԱՄ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Ի ԼՈՆՏՈՆ

Հիմնադրութեան դրամագլուխը 31 Դեկտ. 1898ին

162, 924 140 ֆրանք

[illegible] 31 Դեկտեմբեր 1898ի

29, 765, 473 ֆրանք

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848էն ի վեր, ապահովեալներու վճարուած գումարն է.

362, 858,50 ֆրանք

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 [illegible] 58,680,000 ֆրանքի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Ք. Ք. ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԵՒ ՈՐԴԻ Պոլիս, Մէյտան փողոց, Այալմէճի խան.

Միջնորդներու [illegible]

Փոխ-գործակալութիւն Ղալաթիա

897 13 30

ՋԵՐՄԱՄԻՋՈՒԹԵԱՆ

ՍՄԷՆԷՆ ԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆԸ

Նորիտասարդական գեղձութիւններէ առաջ եկած ջերմամիջութիւնն ու ամէն կարգի հոսումները եթէ անմիջապէս չի դարմանուին, սոսկալի հետեւանքներ կ'ունենան և մինչեւ իսկ որ ամլութեան կը տանին մարդը: Թէ նոր սկսած և թէ հինցած ՋԵՐՄԱՄԻՋՈՒԹԻՒՆՆ անմիջապէս կտրելու ու հիմնովին բուժելու համար ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ անուամբ դեղ մը հնարուած է որ բնաւ ստամոքսը չխանգարելով կարճ ժամանակի մէջ կատարելապէս կ'անհետացնէ հիւանդութիւնը. առանց հետք մը ձգելու:

Ջերմամիջութեան համար թէեւ շատ մը դեղեր կան, բայց անոնք ստամոքսը խանգարելէ և միզանցքն ու ամորձիքները ուռեցնելէ և հիւանդին յուսահատեցնելէ ուրիշ բանի չեն ծառայեր. մինչդեռ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ բոլորովին զերծ է այդ անպատեհութիւններէն, հետեւաբար անոնք որ այս կարգի ծանր հիւանդութեանց ենթակայ են ու չեն փութար այս դիւրական մեթոդով պատրաստուած դեղը գնել, պարտաւոր են իրենց ժամանակն կորսնցնելու և ուղղակի կը վնասեն իրենց առողջութեան:

Սանդալ Սալօլէ Էմմրին կը ծախուի մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները: Զգուշացէք անուններու նմանութենէն, ԷՄՄՐԻ անունը փնտռեցէք:

Կը ծախուի նաեւ Էմմրի [illegible] Սուլթան Համամ Մէզիթի Լի օս, Պոնաէյփօ դեղի մթերանոցին և Պասքա Գարա Քէչիլիքեան դեղարանին:

Լ'ՈՒՐՊԷՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Հաստատուած 83[illegible]ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար բնկ

76 միլիոն ֆրանք

Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բէլէթիէ փողոց թիւ 8 և 10

—o—

Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վօյվօտա, Լօտոսօ խան Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Բաէսի Լէոնէ:

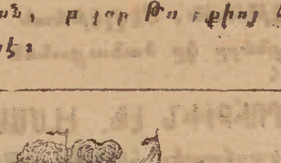

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱԵՆԱՍ
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible] 245 ֆր. [illegible] 75 ֆ. [illegible]

516 [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2552
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ուրանի	7269	Նէբյուրկ	161

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԷՐ
Joly et Seagor
Մէյմէնէթ խան թիւ 6, 7 8 Ղալաթիա, Բարս [illegible] փողոց: 255

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլ, Փօրթօյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ռամսէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէթիս	2400
Թէպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քէամբիզես	3000	Բէքա	2250
Ֆարոս	3000	Օճինօս	2000
Օսմանլի	3000	Կասրնի	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւյէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ. Ուիթոլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

194 31 Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ:

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդեռսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով:

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆ.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ընդհանուր Տնօրէն
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ընդհ. գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՕՏՈՐ ՐԷՔՔԷՆ

Ընդ բոլոր մանրամասնութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, հին մաքսատան տեղը գործակալութեան գրասենեակը: 524

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի. Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէքթ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիբիօ	1735
Արիոսգօ	2271	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սրէբօ	1200
Պորտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրաշիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պլինօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտաճօ	5540	Օթիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Դէյլօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրագօ	1841	Քլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլըմպօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Դագօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Ջիբալ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1058	Ռիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սըսէքսօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4332	Լէքանտօ	2272	Ռինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Դիլ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գոլումատ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Քլարօ շոգենաւը, նաւապետ Պէնտիկ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է:

Հօրաշիօ շոգենաւը, նաւապետ Քրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 18ին:

Թօխիօ շոգենաւը նաւապետ [illegible] ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի հոս:

Դիմել առ գործակալ Ֆ. ՀԻԼՔ ԷՆ. ՐԻՒՁՕՏ
Թ. 22—24 [illegible] Մէհմէտ խան Ղալաթիա

COMP RUSS

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաւարկութեան երթեւեկութիւններ

Դշ.	4/17	Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դշ.	5/18	Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ, հաղորդակցութիւն Աղեքսանդրիաէն Բոր-Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ, Թարապուլուս-Շամ
Դշ.	5/18	Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի.
Եշ.	6/19	Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, [illegible] Պաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ
Եշ.	6/19	Սեվաստաբոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ:
Ուր.	7/20	Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
Շբ.	8/21	Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, [illegible] Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի:

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանող

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	
Վիքդորիան	10500	Պալվիա	
Արմէնեան	10500	Էճիբշիըն	
Քէստրիան	10500	Արրմ.ըն	
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	
Գօլօմպիան	8000	Ազէնիան	
Ճօրճիան	8000	Անտալուսիան	
Քոսդոնիան	8000	Ալգաշիր	
Ֆրրճինեան	8000	Լէպանըն	
Քալէրնիան	3700	Թինճօ	
Վավօնիան	3700	Գօրրօ	
Ֆլամինիան	3700	Լիսպըն	
Ճապիան	3500		

Ապրանքներ առնելու եւ ճամբու դնելու համար ապրանքը այտուր փոխադրելու կամ [illegible] մաքսատունէն հանելու համար բեռնագիրները երեք շոգենաւին մեկնելէն 24 ժամ առաջ:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆՏԷՆ
Ղալաթիա, քարափին [illegible]
800

Արտօնատէր ԶԱՐԷՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1902 Նոյեմբեր 1 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 224 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 223 խառն Իրկն.	
ժ.	վ.		ժ.	վ.
12	—	Մկն. Էսկի-Շէհիր ժմ.	3	—
12	42	» Կէօքճէ Քըզըք »	2	20
1	39	» Սապօնճը Բունար »	1	38
2	33	» Ալայունթ »	12	42
3	15	» Չէքիւրլէր »	11	53
4	10	» Տէօյէր »	11	5
4	39	» Իհսանիյէ »	10	20
5	3	» Համամ »	9	53
5	14	» Կազլըկէօլ Համամ »	9	44
6	1	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	9	13
6	41	» Կէօյիւք Չօպանլար »	8	20
7	36	» Չայ »	7	33
8	21	» Իսհագլու »	6	40
8	45	» Եալաբադ »	6	15
9	16	» Աք Շէհիր »	5	53
9	48	» Ազղարի Քէօյ »	5	13
10	30	» Զավուշճը Քէօյ »	4	35
11	8	» Իլկին »	4	3
11	55	» Գատըն-Խանը »	3	9
12	50	» Սէրայ-Ինի »	2	27
1	22	» Մէյտան »	1	47
2	22	» Բունար-Պաշը »	12	42
3	—	Ժմ. Գօնիա Մկն.	12	—
Իրկն.			Առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն.	
ժ.	վ.		ժ.	վ.
1	—	Մկն. Էսկի Շէհիր Ժմ.	11	—
1	44	» Աղ Պունար »	10	18
2	24	» Ալփու Քէօյ »	9	46
3	4	» Պէյլիք Ախուր »	8	58
4	9	» Սարիքէօյ »	8	1
4	58	» Պիչէր »	7	4
5	35	» Ծասիլէր »	6	27
6	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ »	6	—
7	3	» Բօյաթլը »	5	16
8	21	» Մալը Քէօյ »	3	49
9	15	» Սէնճան Քէօյ »	2	47
10	—	Ժմ. Էնկիւրիւ Մկն.	2	—
Իրկն.			Առտ.	

ԱԼԱԵՕՆՏԷՆ ՔԷՕԹԱՀԵԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու		Թ. 324 խառն Իրկն.		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու		Թ. 323 խառն Իրկն.	
ժ.	վ.	ժ.	վ.		ժ.	վ.	ժ.	վ.
2	35	12	45	Մկն. Ալայունտ Ժմ.	2	—	12	5
2	55	1	5	Ժմ. Քէօթահիա Մկն.	1	40	11	45

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 422 Խառն Առտու		Թ. 424 Խառն Իրկն.		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 421 խառն Առտու		
ժ.	վ.	ժ.	վ.		ժ.	վ.	
6	30	8	—	Մկն. Համիտիէ Ժմ.	6	—	
6	48	8	18	Ժմ. Ատա-Բազար Մկն.	5	42	